

Evropa a úředníci

At' se nám to líbí nebo ne, současná složitě strukturovaná společnost si vyžaduje stále víc organizátorů jejího každodenního života, tedy úředníků různých typů, úrovní a zaměření. Technický vývoj nahrazuje lidskou práci ve výrobě, není však schopen nahradit práci těch, kteří dbají na odpovídající distribuci výrobků i peněz, ale i na sociální rovnováhu a zkvalitňování všech stránek života.

Ač jsou úkoly této sféry již z podstaty věci dané a ve všech zemích shodné, způsob a míra jejich naplňování se případ od případu různí i v poměrně sevřeném systému, jakým je Evropská unie. Je to dáno jak historickým vývojem správy veřejných věcí v jednotlivých zemích, tak aktuálními, a opět vývojově podmíněnými potřebami té které země. V každém případě však všechny členské země kladou velký důraz na fungování tohoto aparátu, projevující se v jeho posilování personálním i kvalifikačním. Tím není řečeno, že počty úředníků v evropských zemích nějak dramaticky narůstají, spíš jde o úpravu jejich struktury, vztahů ve fungování celé veřejné správy. Především jde ale o zvyšování kvality a odbornosti úředníků, o jejich promyšlený výběr a optimální zasazení do systému, a samozřejmě o vytvoření co nejlepších sociálních podmínek pro jejich

práci. Stát, ale i místní samosprávy si prostě své úředníky pečlivě vybírají, školí, důrazně hodnotí jejich práci, ale také vytvářejí prostředí jistoty a nezávislosti pro ně.

Z tohoto pohledu je jisté zajímavá struktura pracovníků veřejné správy a v ní pak pracovníků samospráv. Právě zde se totiž projevují v rámci EU docela markantní rozdíly, dané zmíněnými historickými okolnostmi, ale, a to možná především, pohledem na úlohu úředníka ve společnosti, stupněm demokratičnosti a důrazem na řešení problémů od kořenů.

Obecně je možno v evropské patnáctce sledovat trend snižování počtu pracovníků veřejné správy, nenechme se však mýlit statistikou. Tento úbytek totiž není nikterak dramatický, v průměru činí 1% ročně, snad jedině ve Švédsku činí výrazně 3%. Je umožněn jak použitím manažerských postupů a metod,

tak odstátněním některých společností, v neposlední řadě přesunem určitých činností na smluvní soukromé subjekty. Je zde ovšem ještě jedna zkušenost. Jestliže dochází k mírnému poklesu zaměstnanců ve veřejném sektoru, počet zaměstnanců v místní samosprávě je stabilní, v některých případech dokonce mírně stoupá. Svědčí to o přenosu činností na místní samosprávu, samozřejmě s potřebnými přesuny personálními. Neobjevili jsme tedy nic nového, nebo lépe, strukturální změny v naší zemi jsou plně v souladu s evropskými trendy.

Zajímavý je ovšem podíl zaměstnanců samospráv na celkovém počtu zaměstnanců veřejného sektoru. Přes všechny jednotící snahy se zde totiž projevují značné rozdíly. Např. ve Francii, Irsku nebo Nizozemsku pracuje v místní samosprávě kolem 12% zaměstnanců veřejného sektoru, což je dáno poměr-

ně vysokou úrovní centralizace. Na druhé straně v severských zemích pracují v jednotkách samosprávy víc jak tři čtvrtiny zaměstnanců veřejné správy, což udává značnou míru přenesení působnosti na místní samosprávné orgány. Zajímavé je i zjištění, že v těchto zemích činí počet zaměstnanců místních samospráv víc jak 20% z počtu aktivního obyvatelstva, přičemž průměr EU je pouhých 6%. I to je dokladem přístupu, vycházejícího z principu, že věci se řeší na úrovni, kde vznikají.

Také legislativní řešení postavení aparátu veřejné správy, a zejména samospráv není jednotné. Ve většině zemí je uplatňován systém kariéerního zaměstnání, v několika pak systém smluvní. Ve všech případech však přijetí do služeb veřejnosti podléhá náročnému výběru, spojenému se skládáním různých stupňovaných zkoušek. Také

(Pokračování na straně 2)

Ohlédnutí za vzdělávacím rokem

V době vydání tohoto čísla Věci veřejné sice není vzdělávací rok zcela u konce, ale Centrum celoživotního vzdělávání VŠERS může již určitou bilanci poskytnout. Většina kurzů a školení pro pracovníky veřejné správy totiž již proběhla nebo se blíží k závěru, CCV má soustředěny jejich výsledky a názory frekventantů, lektorů i vysílatelů. V čem byl tedy uplynulý vzdělávací rok zajímavý?

Především v milém zjištění, že o všechny formy vzdělávání, organizované CCV byl značný zájem. Kurzů se účastnili nejen pracovníci z Jihočeského kraje, ale doslova z celé republiky. K tomuto výsledku by samozřejmě nepřispělo pouze vlídné zacházení a vstřícnost organizátorů, i když i to sehrálo jistě svou roli, jak ukazují odezvy. Prvořadou příčinou zájmu je kvalitní lektorské zázemí, orientace lektorů na vyváženost mezi teoretickými postuláty a praktickými zkušenostmi. Diskuse v odborné veřejnosti, snažící se rozhodnout, zda je více vnímán lektor z centrální instituce, neboť je známou osobností či zastává

vysoký úřad, nebo lektor, působící na úrovni kraje nebo místa, ale nabízející řadu konkrétních zkušeností, vyzněla jednoznačně ve prospěch druhé skupiny. Lektorů CCV jsou teoreticky vybaveni zcela v souladu s akreditačními požadavky, jejich odborná úroveň je tedy stejná jako kteréhokoliv lektora z centrální instituce. Ten má sice možná výhodu v informacích o tom, jak se „to peče tam nahoře“ to však většinou pracovníky z obcí přamalo zajímá. Důležitější jsou zkušenosti z konkrétního výkonu správních činností, a tady je úroveň lektorů VŠERS na více než dobré úrovni. O tom ostatně svědčí i zpráva MV ČR, uvádějící, že s lektory Institutu MV vyjádřilo nespokojenost plných 20% respondentů, avšak s lektory ostatních akreditovaných institucí, tedy i našimi, vyjádřila nespokojenost pouhých 2,5%.

Pozitivním, i když organizačně značně náročným prvkem bylo organizování školení přímo v místech. Vysílající instituce kvitují, že tímto způsobem

(Pokračování na straně 2)

Ohlédnutí... (Pokračování ze strany 1)

dochází k úsporám času i finančních prostředků, v rámci těchto školení je možno diskutovat s představiteli obcí a tak přizpůsobit zaměření práce lektorů na místní aktuální problémy. Taková školení byla organizována v Příbrami, Strakonici, Plzni a Táboře. Po dobrých zkušenostech, kdy je oceňována i vstřícnost CCV při jejich organizačním zajištění, se počítá s rozvinutím tohoto systému i v příštích letech.

Jistým již nějaký čas se táhnoucím problémem je celý systém zkoušek ZOZ. Frekventanty přípravných kurzů, které organizuje CCV VŠERS, je kritizována velká prodleva mezi absolvováním přípravy a vlastní zkouškou, zaviněná ovšem těžkopádností celého systému a tvrdošíjným trváním na praxi, kdy zkoušky je možno skládat jediné před centrálně jmenovanou komisí a na její půdě. Nic proti centrálnímu jmenování, pro sjednocení požadavků a úrovní je to snad potřebné. Již několikrát však navrhovalo CCV centrálním institucím a samotnému MV, že by se celý systém zpružnil a urychlil, kdyby zkoušky měla právo provádět akreditovaná instituce, která zajistila i přípravu k nim s tím, že by do příslušné komise byl jmenován jako předseda s hlasem rozhodným představitel např. MV nebo jiné centrální instituce. Současná tak trochu diskriminační podoba zavinuje celý soubor problémů při skládání těchto zkoušek.

Tyto a některé další problémy ve vzdělávání úředníků byly konzultovány při inspekční návštěvě pracovníků MV ČR v CCV VŠERS. Tato inspekce neshledala v práci CCV žádné závady, naopak kladně hodnotila právě snahu organizovat školení v místech i další přístupy CCV ke zkvalitňování tohoto vzdělávání. I při této příležitosti byla konzultována problematika jednotlivých prvků ve vzdělávání a jeho účinnost, přičemž bylo konstatováno, že na tuto práci panují různé názory, které však mnohdy pramení z nepochopení podílu jednotlivých školitelů na celém systému. Ostatně jeden z takovýchto názorů, kterých si velmi vážíme, i když třeba nesouhlasíme s každým jeho slovem, otiskujeme v příspěvku Jiřího Hořánka i v tomto čísle Věci veřejné. Ač nepo-

chybujeme, že názory, že vzdělávání pracovníků veřejné správy může být pro někoho dobrý byznys, jsou dobře míněné, ujišťujeme, že to tak dobrý byznys není v případě, když se dělá poctivě. Ano, platí se kurzovné, ostatně v tržních vztazích to ani jinak nejde. Náklady na organizaci kurzů jsou ale také značné, takže výsledek nepředstavuje částky, které by naplňovaly nadšením.

Proč to tedy VŠERS dělá, když na tom až tak moc nevydělá, ptáte se. Jednoduše proto, že v akreditaci této vysoké školy je vzdělávat úředníky evropského typu. A vzdělávání pracovníků veřejné správy je k této hlavní činnosti školy tím nejlogičtější doprovodným programem. Jistě, škola si tím vytváří odpovídající povědomí o sobě a své práci, ale vždyť to je jen správné. Samozřejmě škola využívá pro vzdělávání ve veřejné správě kromě řady odborníků i svých vlastních vysokoškolských učitelů, a to je víc než správné. Vždyť i oni v těchto kurzech získají informace a zkušenosti, které následně uplatňují ve výuce vůči studentům školy, tedy budoucím úředníkům a pracovníkům různých správních institucí. A názor, že si některá školení může každý úřad provádět sám, bez pomoci specializované a akreditované instituce? Samozřejmě může provádět různé typy aktualizací školení, může si z místních zdrojů organizovat jazykové kurzy, může pořádat semináře k předávání zkušeností. Jsou však typy školení, a to jsou právě ty, zařazené centrálně do systému vzdělávání pracovníků veřejné správy, kde pravděpodobně ve většině míst nebude k dispozici odpovídající lektorské zázemí, kdy bude tato neprofesionální příprava neúměrně zatěžovat stávající aparát, kdy nebude moci dojít ke sjednocení úrovně a postupů. Garantem vzdělávání prostě je a musí být stát, který však má povinnost celý systém nejen hlídat, ale i renovovat podle vyvíjejících se potřeb a požadavků praktického výkonu veřejné správy.

Centrum celoživotního vzdělávání VŠERS

Dr. Milena Berová, vedoucí

ccv@vsers.cz

JAK POMOCI OBCÍM

Závažným problémem nejen Jihočeského kraje je péče veřejné správy o občany, kteří se, mnohdy nikoliv jen vlastní vinou, ocitli ve složité sociální situaci a tím v jisté společenské izolaci. Tento problém trápí zejména pracovníky i představitele samospráv. Lidí takto postižených je stále poměrně hodně, v některých případech jich dokonce přibývá, avšak pracovníků, schopných jim zajistit účinný servis v jejich návratu do běžného života, není pořád dost. Problém není vždy jen v jejich počtu, ale mnohdy v jejich kvalifikovanosti, ve zkušenostech, v umění najít ve správné chvíli nejlepší řešení.

Tyto a další důvody vedly vedení VŠERS k náročnému kroku podat **žádost o grant z fondů EU, zaměřující se na rozvoj lidských zdrojů**. Tématem žádosti je to, co je pro VŠERS základní činností, totiž vzdělávání, v tomto případě vzdělávání pracovníků samospráv a dalších aktivistů v rámci celoživotního vzdělávání.

Z dílčích výzkumů, organizovaných institucemi krajů, nezávislými

organizacemi a subjekty, samotnou VŠERS (např. Analýza vybrané problematiky obcí a měst Jihočeského kraje) i z výstupů komunitních plánů obcí a měst regionu i ze závěrů odborné konference k prevenci společensky nežádoucích jevů, pořádané v prosinci 2004 Jihočeským krajem, vyplývá několik důležitých závěrů. Na jedné straně je skutečností, že Jihočeský kraj podobně jako celý region NUTS 2 je turisticky atraktivní oblastí s relativně dobrými životními podmínkami. Je to dáno jak vývojem regionu, charakterem zprůměrnění, přírodní konfigurací a dalšími vlivy, z nichž neposlední je i tradiční péče občanů regionu o své okolí a tomu odpovídající charakter a postupy práce příslušných samospráv. Příhraniční poloha má pak kladný odraz v relativně vysoké zaměstnanosti, resp. možnostech výdělků, ovlivňujících životní úroveň.

Zde se ovšem projevují již vlivy záporné, spočívající ve vysokém rozšíření prostituce, v šíření drog, jednom z nejvyšších v ČR, což je

dáno polohou kraje na jejich tranzitu. I další společensky nežádoucí jevy, i když nemají přímou souvislost s polohou regionu, jsou poměrně rozšířené.

Z výzkumů dále plyne, že v regionu není odpovídající síť řady

potřebných neziskových organizací, i když o absenci není možno mluvit, a že práce stávajících není dostatečně propojena a koordinována. Nejde přitom, ani nemůže jít, o jejich řízení či ovlivňování, spíše

(Pokračování na straně 4)

Evropa a úředníci (Pokračování ze strany 1)

dále v průběhu kariéry je zaměstnanec povinen vzdělání si doplňovat, a to formami, určenými jak centrálně, tak místně. Nicméně po splnění předepsaných požadavků má úředník v kariérním systému zajištěno nejen zaměstnání mnohdy až do důchodu, ale i řadu výhod oproti zaměstnancům jiných sektorů zejména v sociální oblasti. Ve smluvním systému není sice definitivita, tedy celoživotní zaměstnání, avšak sociální výhody a další požitky jsou možná ještě výraznější.

I v otázkách zaměstnání ve veřejné správě a především

samosprávě tedy Evropa není sice zcela jednotná, avšak s výraznými jednotlivými prvky. Jsou jimi především důraz na kvalitu pracovníků, jejich celoživotní vzdělávání a velký důraz na činnost ve prospěch obecného blaha. Na druhé straně je jednotlivým prvkem vytváření atmosféry vážnosti těchto pracovníků, ale i vytváření optimálních pracovních a životních podmínek tak, aby se mohli práci cele věnovat. S tím souvisí i racionalizace agend a procesů, technické zázemí a další. To ovšem souvisí i s možnostmi té které země, což je již jiná kapitola. *be*

LÉTO S ČEŠTINOU A S ČESKOU KULTUROU

Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s. pořádá netradiční kurzy češtiny na jihu Čech

Komu jsou kurzy určeny?

- studentům českého jazyka a literatury
- obecněji zaměřeným slavistům
- učitelům, lektorům či překladatelům
- novinářům, obchodníkům
- všem ostatním zájemcům o český jazyk, literaturu a kulturu

Co Vás na letní škole čeká?

- intenzivní kurz českého jazyka a českých reálií i pro úplně začátečníky; 90 vyučovacích hodin (60 hodin jazykové výuky a 30 hodin věnovaných českým reáliím)
- rozdělení výuky na dopolední jazykové kurzy (včetně fonetických i ortopedických cvičení) denně od 8:30 do 12:00 hod. a praktický odpolední výběrový blok zahrnující přednášky, jazykové a literární semináře, besedy, exkurze, popř. souvisejší program
- zabezpečení veškerého studijního materiálu s doplněním prodejní výstavky knih
- 3 větší exkurze v regionu
- výběrové výlety podle Vašeho zájmu (Český Krumlov a okolí, Praha, Hluboká nad Vltavou a okolí, Nové Hrady a okolí; Šumava, hory a lidé, pralesy a památky)
- doprovodný kulturní a společenský program, např. večerní videoprojekce českých filmů, poslechové pořady české hudby, večery věnované zpěvu českých písní, návštěva divadelního představení; prohlídky pamětihodností města a jeho okolí (např. stavby, vývoj stavebních slohů od gotiky po secesi, malířství, zajímavé objevy ve městě apod.), návštěvy současných výstav a muzeí
- získání osvědčení (certifikátu) o absolvování kurzu (v případě zájmu i absolvování příslušné zkoušky)
- služby odborných institucí (např. knihoven, archivů) v místě, možnost využití internetu, konzultací s odborníky
- rozšíření individuálního pobytu o 1 týden s možností individuální domluvy na programu

Termín konání kurzů: 22. srpna - 11. září 2005

Termín pro zaslání přihlášek: do 31. května 2005 e-mailem na ccv@vsers.cz

Cena:

€ 798,- (kurzovné, ubytování, strava)

€ 499,- (kurzovné bez ubytování a stravy)

Informaci o způsobu platby Vám zašleme po obdržení Vaší přihlášky.

V případě prodloužení pobytu o 1 týden příplatek € 99,- za ubytování a stravu.

Ubytování a strava

Zajistíme v ubytovacím zařízení Koleje a Menzy Jihočeské univerzity, Studentská 15/800, České Budějovice; k dispozici dvoulůžkové pokoje se společným sociálním zařízením a kuchyňkou (chladnička, lůžkoviny, ručníky a veškeré hygienické vybavení na pokoji).

Vstupní test a pohovor

Budete rozděleni do skupin na základě vstupního písemného testu (který upřesní úroveň znalostí z gramatiky a ze slovní zásoby češtiny a ohodnotí schopnost porozumět psanému i mluvenému textu) a krátkého rozhovoru s lektorem.

Nabídka výběrových přednášek a seminářů zahrnuje

interpretaci autentických textů, literární seminář, konverzaci pro pokročilý, ortografický kurz, seznámení s českými reáliemi a jejich vztahu k národnímu jazyku, problematiku českých jazykových a jazykovědných specifik, literární historii, českou historii (ve výběru), problematiku regionu a regionálního charakteru jazyka i kultury (včetně jazykové struktury jazyka a dialektů, lidových zvyků a obyčejů), výklad zvláštností českého právního, filozofického, politického (a stranického) systému.

Kontakt: Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s.

Žižkova 4/6, 370 01 České Budějovice, Česká Republika

Bankovní spojení: OBERBANK AG

pobočka České Budějovice,

č. účtu 7000012206/8040

tel.: +42(0) 386 116 811, telefax: +42(0) 386 116 824

e-mail: info@vsers.cz, <http://www.vsers.cz>

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ

**Žižkova 4/6, 370 01 České Budějovice rozšiřuje
v letošním roce nabídku netradičně pojatých vý-
ukových kursů češtiny pro cizince.**

V roce 2005 nabízíme všem zájemcům o češtinu, o Čechy a o Českou republiku možnost účastnit se prázdninového soustředění, které jsme nazvali **LÉTO S ČEŠTINOU A ČESKOU KULTUROU**. V termínu od 22. srpna do 11. září 2005 (který si lze prodloužit i dále: do 18. září 2005) můžete poznávat jazyk, způsob života i krajinu na jihu Čech. Stačí pouze, zašlete-li nám do 31. května 2005 závaznou přihlášku. Ubytování a stravování je zajištěno na kolejkách a v menze Jihočeské univerzity, kde jsou pro vás připraveny dvoulůžkové pokoje se společným sociálním zařízením a kuchyňkou (k příslušenství patří i chladnička; dále zajišťujeme lůžkoviny, ručníky a veškeré hygienické vybavení na pokoji). Ceny kursu jsou odstupňovány podle rozsahu nabízených služeb. Činí € 798,- (pokud platíte kurzovné, ubytování i stravu) nebo € 499,- (pokud se chystáte uhradit pouze kurzovné, ale ubytování a stravu si zajišťujete sami). Uvedená výše kurzovného zahrnuje 90 vyučovacích hodin výuky češtiny, dále poznávání českých reálií, společné výlety a exkurze. Kurzovné je nutné uhradit nejpozději do 31. května 2005 (na účet: OBERBANK AG 7000012206/8040).

Kurzy letní školy češtiny jsou určeny studentům českého jazyka a literatury, obecněji zaměřeným slavistům, učitelům, lektorům, překladatelům, novinářům, obchodníkům i všem ostatním zájemcům o český jazyk,

literaturu a kulturu. Součástí programu je i kurz pro úplně začátečníky. Účastníci budou do jazykových kursů rozděleni podle stupně svých znalostí češtiny (na základě úvodního rozřadovacího testu a informací z dotazníkové přihlášky).

Dopolední program zahrnuje 4 hodiny výuky v jazykových kurzech, odpoledne se konají výběrové přednášky (pro zájemce v češtině; budou věnovány tématům z jazykovědy, literární vědy, z kulturní historie českých dějin a etnografie), semináře a exkurze. Doplněkem výuky jsou však vedle exkurzí také výlety (zájezdy do historicky a kulturně zajímavých míst jižních Čech). Součástí studijní koncepce školy je i zajišťování kulturního a společenského programu pro frekventanty kurzů (např. filmová představení, koncerty, výstavy, turisticky či sportovně zaměřené akce).

Kurzy budou organizovány v učebnách VŠERS v Českých Budějovicích. Po absolvování kurzu obdrží frekventanti osvědčení (certifikát). Vážným zájemcům rádi zašleme další (podrobnější) informace.

Doporučujeme, abyste se rozhodli co nejdříve. Kapacita letní školy není neomezená. Můžeme vás však ubezpečit, že bude přijat každý, kdo zaplatí kurzovné včas (tedy do 31.5.2005). Oznámení o přijetí pak obdržíte do 30. června 2005 (podle vašich pokynů: poštou nebo mailem).

Spojení na VŠERS v Českých Budějovicích:

- tel. +42(0) 386 116 811

- telefax +42(0) 386 116 829

- e-mail: ccv@vsers.cz (nebo) info@vsers.cz

- další informace lze najít na našich webových stránkách:

<http://www.vsers.cz>

Jak pomoci obcím (Pokračování ze strany 2)

o orientaci jejich činnosti na podstatné a skutečně ohrožující jevy. Tuto orientaci obvykle kromě jiných zajišťují orgány samosprávy, jejich úřady. I zde je v regionu problém v profesní zdatnosti či informovanosti pracovníků těchto samospráv. Posledním výstupem uvedených analýz je pak zjištění, že jedním ze základů problémů je právě nízká úroveň informovanosti o potřebách regionu jako celku i jeho oblastí.

Z uvedeného vyplývá zřejmě potřeba kvalifikovaného proškolení pracovníků, odpovídajících ve veřejné správě za tyto problematiky, nebo těch, kteří se uvedenou problematikou zabývají v rámci činnosti neziskových, sociálních a charitativních organizací a sdružení. Žádost byla proto zaměřena na příspěvek na rozvinutí řady vzdělávacích programů pro pracovníky i aktivisty nejen v Jihočeském kraji, ale v celém regionu NUTS. Navrhované školicí programy při-

tom povedou jak ke zvýšení úrovně práce stávajících pracovníků, ale i ke zvýšení jejich počtu a tedy k rozšíření sítě, působící na řešení společensky negativních jevů.

Programy sledují především prohloubení informovanosti o průběhu a dopadu nežádoucích jevů v daných lokalitách a seznamují s možnostmi a formami jejich minimalizace příslušníky cílových skupin. Dlouhodobým působením v cílových skupinách bude docházet ke zlepšení společenského klimatu ve vztahu k jednotlivým jevům a k rozšiřování členské základny cílových skupin. Nejde přitom jen o rozšíření počtu dobrovolných pracovníků nebo členů sociálních a dalších organizací, ale i o optimalizaci počtu pracovníků veřejné správy a dalších správních složek podle potřeb oblasti.

Vlastní přínos navrhovaných programů pro cílovou skupinu, tedy pro pracovníky, zajišťující či

organizující služby a činnosti v uvedených sférách, spočívá v získání odborných znalostí i praktických dovedností, což je jejich primární cíl. V důsledcích je však podstatnější dopad přímo na příjemce jednotlivých druhů sociální a společenské pomoci, který se výrazně rozšíří a zkvalitní úměrně větší odbornosti a kvalifikovanosti dodavatelů této pomoci, tedy jejich zadavatelů a poskytovatelů.

Navrhované programy jsou určeny odborným pracovníkům územně samosprávných celků (ÚSC), kurátorům, pracovníkům mediační a probační služby, dobrovolným terénním pracovníkům, pracovníkům státních a příspěvkových organizací, zaměřených na danou problematiku, příslušníkům nestátních neziskových organizací včetně církevních a charitativních.

Tématicky jsou programy orientovány na následující skupiny občanů, postižených sociální exkluzí, nebo činnosti, spojené s pomocí

těmto lidem:

- 1) Integrace národnostních menšin
- 2) Reintegrace osob propuštěných z výkonu trestu
- 3) Protidrogová prevence
- 4) Dobrovolnická služba (zák. č. 198/02 Sb.)
- 5) Regulace prostituce a omezování souvisejících negativních jevů

V celém programu je počítáno s cca 45 školicími místy v uvedeném regionu NUTS 2, kde se v průběhu vzdělávacího roku uskuteční 75 – 85 kurzů. Program bude podporován informační mediální kampaní. Lektorsky v něm budou působit jak přední lektori VŠERS, tak odborníci ze specializovaných pracovišť i z praktického výkonu uvedených činností.

Jsmo přesvědčeni, že v případě udělení grantu dojde k výraznému posílení práce a k jejímu zkvalitnění v uvedených oblastech. VŠERS navíc počítá s tím, že bude v tomto programu po jeho vyhodnocení pokračovat i v dalších letech. *mb*

Odborná praxe a posílení kontaktů s budoucími zaměstnavateli jako nástroj lepšího uplatnění absolventů vysokých škol na trhu práce „Blíže k zelenému stromu“

Začátkem dubna byl na MŠMT předložen projekt zaměřený na zvyšování zaměstnatelnosti absolventů vysokých škol. Cílem příspěvku je seznámit čtenářskou veřejnost s hlavními záměry tohoto projektu.

Odborná praxe vzhledem k požadavku připravenosti absolventů na budoucí povolání získává na důležitosti. Zvyšuje se její časová dotace hlavně u bakalářských programů. Z tohoto pohledu je nutné změnit současný přístup k praxím a obecně ke spolupráci s praxí jako významné součásti studijních programů. Cílem je využít schopností mladých lidí samostatně pracovat a řešit problémy. Pro systematickou práci a využití praxe studentů je nutná součinnost organizací. Chtěli bychom proto zřídit kontaktní místo, které bude shromažďovat a zprostředkovávat nabídku a poptávku organizací, vysokých škol i jednotlivých studentů pro praxi. Výsledkem projektu bude metodika praxe i zprostředkování mezi jednotlivými účastníky (student, organizace, škola). Spolupráce s organizacemi v oblasti odborných praxí vyvolává rozšíření aktivit na vyšší úrovni ve prospěch připravenosti absolventa VŠ uplatnit se na trhu práce a nastartovat úspěšnou profesní kariéru. Užší kontakt s organizacemi umožňuje zkvalitnění výuky a spolupráci VŠ na projektech vyvolaných organizacemi.

Odborná praxe studentů v organizacích neodpovídá současným požadavkům přípravy studentů na budoucí povolání. Průběh a organizace praxe je živelná, není dostatek času a vhodných forem jak tuto činnost koordinovat. Studenti nejsou během studia systematicky připravováni na pracovní kariéru. Získat představu a první pracovní zkušenosti vztahující se k budoucímu pracovní kariéře umožní předkládaný projekt. Při tvorbě projektu byly využity dlouhodobé zkušenosti předkladatelů, závěry z vyhodnocení dílčího modelu probíhajícího již v současné době na VŠERS o.p.s. ve spolupráci s Krajským úřadem Jihočeského kraje a dalšími organizacemi. Při přípravě byly jednotlivé fáze i zaměření projektu konzultovány s řadou personalistů i odborníků z Úřadu práce v Českých Budějovicích, s pracovníky vysokých škol odpovědných za odbornou praxi. Z této diskuse nebyli vynecháni studenti vybraných

vysokých škol. Snahou bylo vytvořit všeobecně přijatelný model, který má přínos pro všechny účastníky a bude dlouhodobě životaschopný. Výsledky šetření jsou uvedeny v přílohách projektu.

Dalším podstatným důvodem předložení projektu je skutečnost, že v zájmovém území je situována řada významných potravinářských i průmyslových podniků, které nemají v regionu významného partnera v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Podle vyjádření personalistů velkých podniků i šetření Jihočeské hospodářské komory je nedostatek vysokoškolsky vzdělaných odborníků. Rada pro rozvoj lidských zdrojů Jihočeského kraje podniká řadu kroků k získání těchto odborníků. Inicjuje vznik technicky zaměřené vysoké školy na Jihočeské univerzitě i nabídku stipendií pro tyto studenty. Personalisté v podnicích postrádají efektivní komunikaci se studenty, kteří by mohli mít zájem o práci v jejich podniku.

Popis současného stavu a zkušenosti

Do konce minulého roku VŠERS uplatňovala podobné principy jako ostatní VŠ podobného zaměření. V rámci studijního programu je určena délka praxe, která se uskutečňuje mimo trvání výuky v semestru. Student si sám zajišťoval místo a termín odborné praxe. Nově se již v minulém roce zařadil požadavek na spolupráci studujících při sběru dat pro projekt zaměřený na veřejnou správu. Toto opatření umožnilo VŠERS realizovat významný projekt zakončený odborným seminářem. Po dobrých zkušenostech se bude i v letošním roce obdobný projekt opět realizovat. Po podepsání smlouvy s Krajským úřadem Jihočeského kraje a dalšími organizacemi je uplatňován nový systém absolvování praxe. Na základě analýzy a zájmů jednotlivých účastníků byly stanoveny nové zásady:

- prospěšnost praxe pro všechny zúčastněné,
- rozložení praxe do celého roku,
- trvalé zajišťování vhodných činností pro organizaci (obsazení pracovní pozice),

(Pokračování na straně 5)

Odborná praxe... (Pokračování ze strany 4)

- ve vhodných případech překrývání praxe studentů tak, aby studenti měli možnost uvést na pracoviště nově přicházejícího studenta s cílem snížit zatížení pracovníků organizace,
- nabídka praxe ze strany organizací i výběr a objednávka těchto míst probíhá prostřednictvím informačního systému VŠERS,
- na začátku praxe vedoucí personálního útvaru seznámí studujícího s pravidly a úkoly v organizaci,
- výkon studentů je jednoduchým a přehledným způsobem na konci odborné praxe vyhodnocen odpovědným pracovníkem organizace. Student vede jednoduchý deník praxe a má možnost její průběh, přínos i případná negativa zhodnotit na tiskopise, který na konci praxe předkládá vedoucímu praxe na VŠERS.

Byla vytvořena databáze studujících, která má charakterizovat zájmy a schopnosti studentů ve vybraných dovednostech. Tento systém vyžaduje v krátké době zdokonalit informační systém tak, aby umožňoval vstup a objednávku praxí přímo organizacemi. Vytvořit automatické vytváření dokumentů a jejich statistiku a hodnocení. Vytvořit ucelenou metodiku a v souvislosti s tím i funkční informační systém, který by zjednodušil a umožnil vzájemnou komunikaci i v dalších oblastech s důrazem na vědeckovýzkumnou a odbornou spolupráci. Dalším pozitivním výsledkem této spolupráce je účast odborníků z organizací na výuce studentů. První zkušenosti i odezvy jsou jednoznačně pozitivní ze strany studentů i organizací.

Přínosy a aktivity projektu

Vysokoškolské studijní programy jsou dotovány v každém roce několika týdny praxe a v některých případech je to jeden celý semestr. V této situaci není možné dovolit, aby tato část výuky byly neefektivně využívány. Zvyšování připravenosti absolventů pro rychlé zapojení do pracovního procesu lze právě zlepšit prostřednictvím koordinované praxe studentů u budoucích zaměstnavatelů. Navržený model umožní, aby praxe byla přínosná pro všechny zúčastněné. Na základě analýzy potřeb institucí a podniků v zájmovém území bude vypracován projekt, který by umožnil navrhnout nový model praxe. Praxe by neúměrně nezatěžovala pracovníky organizace. Na druhé straně by mohli studenti spolupracovat na řešení problematiky, která je aktuální a její částí je možné zadat jako součást zaměření praxe. Zaměření praxe bude vycházet z potřeb školy, hlavně jejího výzkumu, v ideálním případě i tématu semestrálních a bakalářských prací. Před nástupem na praxi bude známo její zaměření, termín a místo, které by mělo vycházet z představ studenta, zaměření vysoké školy a potřeby organizace. Bude určen cíl praxe a student bude pracovat samostatně, bez vysokých nároků na jeho denní operativní řízení.

V současné době má VŠERS několik partnerů, se kterými byl připraven a je testován model nového přístupu k odborným praxím. Předpokladem pro efektivní fungování projektu je vytvoření informačního systému, který umožní adresný kontakt zájemců o praxi ze strany studentů a organizací.

Aktivity vysokých škol

Nový projekt předpokládá, že na partnerské vysoké škole bude zřízeno organizační místo, které musí být vybaveno výpočetní technikou a připojením k internetu. Pověřený pracovník poskytne konzultace se zájemci a zajistí hlavně v počátcích projektu nezbytnou propagaci na www stránkách organizace a ve výukových prostorách. Bude využívat shromáždění akademické obce k informování o projektu, pomůže studentům při jejich práci s informačním systémem a shromáždí data o názorech studentů, jejich připomínkách i požadavcích na funkci a účel projektu. Zároveň bude pořádat prezentace organizací, které projeví zájem o získávání studentů. Pracovník kontaktního místa zprostředkuje odborným katedrám z databáze odborníků praxe základní informace a kontakty. V případě požadavků organizací na spolupráci při tvorbě a řešení jejich projektů umožní kontakt na odpovídající vědecká pracoviště. Z prostředků projektu bude hrazeno základní vybavení kontaktního místa, nezbytná propagace projektu a odměna pracovníka po dobu trvání projektu

Aktivity organizací

Cílem zapojení organizací do projektu je získat kontakt na studenty, kteří se mohou později stát klíčovými pracovníky organizace. Významným přínosem bude i pracovní činnost studujících, která bude v rámci projektu daleko efektivnější. Organizace bude mít možnost zahrnout odbornou praxi do svých plánů. Bezprostřední schopnost operativně vyvolat potřebu spolupráce na řešení aktuální problematiky organizace u vysokoškolských vědeckých pracovišť je další významnou službou projektu.

Studenti se budou moci účastnit svými semestrálními i diplomovými pracemi na rozhodovacích procesech v organizaci. Tvůrčí činnost a netradiční řešení problematiky organizací je velkou devízou studentů.

Tato služba bude v době trvání projektu organizacím poskytována bezplatně. Po uplynutí bude účast v informačním systému placenou službou. Efektivní trvalá spolupráce s vysokými školami přispívá k prestiži organizací i jejich pracovníků, je společensky velmi pozitivně vnímána. Nabídka odborné exkurze by známost organizace posílila i mezi studenty a pedagogy vysokých škol.

V rámci přípravy projektu bude ve spolupráci s personalisty a pracovníky Úřadu práce zpracován školící modul, zaměřený na studenty končících ročníků, který bude sloužit ke konkrétní orientaci studenta při získávání zaměstnání. V organizacích, ve kterých je vytvořeno místo personalisty, by toto školení s příkladem personálního procesu zajišťoval přímo personalista organizace. Byla by zajištěna názornost a bezprostřednost výuky a praktické zkušenosti studenta v této oblasti.

Aktivity VŠERS

VŠERS je do projektu zapojena jako ostatní uživatelé informačního systému. Předpokládá se, že v prvním roce využije výhody projektu 150 a v roce druhém 200 studentů VŠERS. Pro tyto studenty je vytvořeno celoroční pracovní místo. Na operativní týdenní poradě se student dozví, jaká činnost bude v pracovním týdnu. Jeho práci bude řídit a hodnotit určený pracovník školy. Tato VŠ bude i nadále pokračovat ve spolupráci s organizacemi na řešení společných projektů i na zdokonalení dosavadního pojetí odborné praxe a přípravy absolventů denního studia na vstup do budoucího zaměstnání. Bez těchto aktivit je úspěšná existence soukromé vysoké školy nemožná. Dosavadní zkušenosti pracovníků školy je možné zhodnotit v celém regionu za podpory dotací z OP RLZ. V rámci projektu bude vytvořeno kontaktní místo pro zájemce z řad studentů jako u ostatních vysokých škol.

VŠERS navíc vytvoří kontaktní místo pro organizace. Po skončení projektu bude vytvářet materiální i metodické předpoklady funkce informačního systému. Poplatky organizací za využívání služeb informačního systému budou hlavním příjmem po skončení dotací z projektu.

Bude vytvořeno koordinační centrum pro poptávku organizací po spolupráci na svých projektech. Část prostředků organizací na projekty bude přispívat k funkci služby.

VŠERS zajistí tvorbu a fungování informačního systému. Připraví metodickou příručku pro jeho využívání všemi zúčastněnými.

Za velmi významnou službu považujeme přípravu výukového bloku „Kariérové poradenství“. Na jeho přípravě i realizaci se bude podílet široký tým odborníků z vysokých škol i z praxe. Výuka bude podpořena dostatkem učebních pomůcek v elektronické i tištěné podobě. Přednášející budou vybaveni mobilní audiovizuální technikou pro kvalitní prezentaci přednášek. V této části projektu by byl připraven modul pro personalisty organizací zaměřený na vzdělávání a praktickou přípravu studenta na proces získávání zaměstnání přímo v místě jeho odborné praxe. Dalším významným příspěvkem a obohacením studijního programu VŠERS bude předmět zaměřený na postavení žen ve společnosti a bude nabídnut i partnerským vysokým školám. Tento předmět má pracovní název „Postavení žen a mužů ve společnosti“. Studijní program VŠERS bude obohacen aktuálním předmětem „Modernizace veřejné správy“. Předmět vychází ze soudobých tendencí změn v řízení a pojetí veřejné správy.

Tento projekt podporuje šestnáct partnerů, tři vysoké školy, dva krajské úřady, Úřad práce, hospodářské komory a řada významných podniků a institucí.

Ing. Ladislav Skořepa, Ph.D., skorepa@vsers.cz

Vzdělávání úředníků - umění, věda nebo byznys?

Problematika vzdělávání úředníků územních samosprávných celků představuje velmi širokou oblast, v níž se střetávají specifické zájmy různých subjektů.

Začněme **územními samosprávnými celky**. Ty se na jedné straně snaží, aby v jejich úřadech vykonávali správné činnosti vzdělání úředníci - jde o **kvalitu** veřejné správy - při tom se ale snaží na vzdělávání vynakládat co nejméně finančních prostředků - jde o **efektivitu** výkonu veřejné správy. Tyto dvě tendence bohužel dost často působí proti sobě v nepřímé úměrnosti, tedy je někdy dávana přednost účasti na méně kvalitní, ale levnější vzdělávací akci. Třetím faktorem je nutnost plnit povinnost stanovenou zákonem. I zde je cosi nedokonalého, neboť zákon sice ukládá povinnost vypracovat plány vzdělávání a prohlubovat kvalifikaci úředníků, nicméně tato povinnost je prakticky bezzubá, protože není vynutitelná žádnou sankcí. V praxi tak dochází k tomu, že některé, zejména krajské a magistrátní úřady, přistupují ke vzdělávání úředníků zodpovědně, zatímco na malých obcích je vzdělávání úředníků stranou zájmu. Je škoda, že dosud nebyly publikovány statisticky podložené hodnověrné údaje o rozsahu absolvovaného vzdělávání úředníků, pokud je

někdo vůbec sleduje (zpráva o stavu vzdělávání úředníků ÚSC v letech 2003-2004 vypracovaná Ministerstvem vnitra je vhodným rámcem).

Rovněž skupina **vzdělávacích institucí** není homogenní. Řada obcí bohužel dodnes nepochopila, že u vstupního vzdělávání je pro ně neefektivnější, budou-li si ho zajišťovat samy. Samostatnou kapitolu tvoří školy. Mnohé z nich chápou vzdělávání úředníků jako příležitost získat pod pláštěm vzdělávání další posluchače či studenty a najít nové pole působnosti pro svá vzdělávací centra, v nichž se mohou realizovat jejich pedagogové. Další velkou skupinou jsou různé neziskové organizace (občanská sdružení a příspěvkové organizace), které nemají vzdělávání jako hlavní předmět své činnosti, ale jako doplňkový zdroj příjmů pro své další aktivity. Na závěr tohoto výčtu je třeba zmínit podnikatelské subjekty, které vycitily příležitost a snaží se uplatnit na trhu vzdělávání, přičemž realizace zisku je u nich prvořadým cílem. Bohužel jenom malá část z nich se namáhá

projit sítím akreditačního řízení (přestože je poměrně nenáročné) a tak jsou denně územní samosprávné celky zaplavovány výzvami neakreditovaných institucí k účasti na vzdělávacích akcích, jejichž kvalita je přinejmenším pochybná.

Nelze pominout úlohu specializovaných institucí, z nichž na prvním místě je Institut pro místní správu jako poskytovatel vzdělávání specializovaný právě na územní samosprávné celky. Přestože mezi jeho prioritní úkoly patří zajišťování zkoušek zvláštní odborné způsobilosti, snaží se pořádat i průběžné vzdělávání, jeho kapacitní možnosti však limitují jeho další rozvoj. Je možné zvážit možnosti snižování administrativní náročnosti při zabezpečování zkoušek dalším využíváním elektronické formy komunikace s cílem co nejvíce zkrátit doby od přihlášení k vykonání zkoušky.

Zbývá poslední účastník celého spektra – **stát**. Pro ústřední orgány představované jednotlivými ministerstvy je prioritou vzdělávání jejich vlastních úředníků (mnohá z nich mají i vlastní specializovaná vzdělávací zařízení) a skupina úředníků územních samosprávných celků není pro ně prioritou, proto je pro ně postačující forma zkoušky zvláštní odborné způsobilosti. Samostatnou kapitolou je souběh výkonu funkce zaměstnanců ministerstev s jejich lektorskou činností.

Mezi resorty pak nejdůležitější místo přísluší **Ministerstvu vnitra** ČR. Ze zákona by mělo koordinovat prohlubování kvalifikace úředníků a provádět nad ní dozor, ale současné personální i kapacitní možnosti samostatného odboru na tomto ministerstvu nesvědčí o tom, že by ministerstvo tuto úlohu chtělo plnit plnohodnotně. K tomu, aby bylo co koordinovat, musí být vůle i na straně dalších resortů. Stát se tak tváří, že mu záleží na úrovni vzdělávacího procesu, ale svoji roli nenaplnuje. Původní koncepce vzdělávání je již překonaná a současné přešlapování nad legislativními změnami nesvědčí o hluboké promyšlenosti dalších záměrů. Pro nezasvěceného by výše uvedené poznatky mohly vzbuzovat dojem,

že v popsané džungli si každý subjekt snaží vybojovat nejvýhodnější pozici a ve vzdělávání úředníků dominuje chaos. Není tomu tak. Územní samosprávné celky začaly vnímat vzdělávání jako nedílnou součást výkonu veřejné správy a jejich úředníci jako samozřejmou část své pracovní náplně. Na mnoha obcích došlo díky přijetí zákona o úřednících ke vzniku personálních útvarů.

Přesto se domnívám, že by se mělo mnohé změnit. Především by se stát měl rozhodnout, zda bude opravdovým **garantem kvality vzdělávání úředníků** nebo zda nechá odpovědnost za tuto oblast na územních samosprávných celcích v podmínkách volné soutěže poskytovatelů vzdělávání. Současný hybrid oscilující mezi těmito dvěma polohami není nejvhodnější. Pokud zvolí první možnost, měl by se rozhodnout, zdali půjde cestou **jednotného modelu vzdělávání pro všechny úředníky v celém státě** (i za cenu revize přijatých vzdělávacích koncepcí či rizika novely sice platného, ale stále neúčinného zákona o státní službě), nebo zda bude pro specifickou oblast územní správy rozvíjet dosavadní systém.

Ať již dopade strategické rozhodování jakkoliv, bylo by třeba co nejdříve:

- personálně i materiálně posílit příslušný odbor ministerstva vnitra tak, aby důsledně plnil všechny povinnosti dané zákonem (zejména na úseku kontroly),
- projednat na úrovni odpovědných zástupců ministerstev konkrétní opatření vedoucí k jejich aktivní spolupráci ve vzdělávání úředníků,
- iniciovat šetření umožňující získat zpětnou vazbu vypovídající o tom, kolik účastníků si příslušnou vzdělávací akci jenom „odsedělo“ a kolik si doopravdy prohloubilo kvalifikaci,
- urychleně rozhodnout o rozsahu novely zákona č. 312/2002. Sb., v platném znění, a jejím zařazením do legislativního procesu.

Ze všeho nejhorší by bylo nedělat nic.

Jiří Hořánek, tajemník MěÚ Písek

Studijní oddělení Vysoké školy evropských a regionálních studií, o. p. s. (vestibul přímo naproti hlavnímu vchodu)

Úřední hodiny studijního oddělení v době výuky:

Pondělí	11.00 – 14.00	
Úterý – čtvrtek	8.00 – 10.00	14.00 – 16.00
Pátek	8.30 – 10.00	13.30 – 17.00

Úřední hodiny mimo výuku (od 23. 5. do 31. 9.):

Pondělí	13.00 – 16.00
Úterý	8.00 – 12.00
Středa	nejsou úřední hodiny
Čtvrtek	8.00 – 12.00
Pátek	13.30 – 17.00

Přihlášky ke studiu na VŠERS, o. p. s., vydáváme i mimo úřední hodiny.
Tel.: 386 116 811, 608 300 336

Vysoká škola evropských regionálních studií, o. p. s.
Žižkova 6, 370 01 České Budějovice

nabízí v akademickém roce 2005/2006 výuku
pro

pracovníky veřejné správy

zaměřenou zejména na přípravu v oblasti společenský věd,
jazykových dovedností a výpočetní techniky

Třileté prezenční (denní) a kombinované (dálkové)
studium je ukončeno titulem bakalář. Kombinovaná forma
je vhodná zejména pro studium při zaměstnání.

Studijní program:

„Mezinárodní teritoriální studia“

Obor:

„Regionální studia“

PODÁNÍ PŘIHLÁŠEK

na školní rok 2005/2006 (na tiskopisech SEVT nebo školy)
do 15. června 2005 (přijímací řízení 22. - 23. června)

do 19. srpna (přijímací řízení 24. srpna)

na adresu:

VYSOKÁ ŠKOLA

EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, o.p.s.

Žižkova 6, 370 01 České Budějovice

informace na tel.: 386 116 811

www.vsiers.cz

e-mail: info@vsers.cz

Rektor a prorektor pro zahraniční vztahy se studentkou 1. ročníku prezenčního studia Sandrou Kubišovou na přípravném setkání stáže v Grand Champ s vlajkou Jižní Bretaně dne 23.3.2005. Stáž se uskuteční v rámci projektu Jižní Čechy - Jižní Bretaň v programu Leonardo da Vinci v době 5.4. - 7.7.2005.

Byli byste rádi, kdybyste byli svými nadřízenými?

Fantazie dokáže občas pravé divy. Můžete si vykreslit zajímavé a napínavé situace všeho druhu, představit si, jak byste v dané situaci reagovali, jak byste se postavili k nové výzvě, abyste náročnou situaci zvládli.

Podobný trénink vám může pomoci urychlit reakci v případě nutnosti a vyzkoušet si metody řešení krizí, aniž byste se vystavovali skutečnému nebezpečí.

Zamysleme se například nad situací popsanou v titulku: *Měli byste rádi sami sebe za šéfa?* Disponujete potřebnými vůdčími kvalitami? Jak byste například reagovali na nedbalou práci svých podřízených? Dokázali byste se vyrovnat s jejich stížnostmi a problémy? Jakým způsobem byste motivovali své spolupracovníky k vyšším výkonům? Jaké podněty, vedoucí ke zvýšení výkonu byste jim nabídli? Proč právě tyto? Jaké změny byste provedli? Jak byste se pokusili zlepšit vztahy tam, kde k tomu budete mít pravomoc?

To je jenom několik otázek, které by vám měly ukázat, co všechno musíte udělat, abyste se mohli kvalifikovat na místo, jaké zastává váš šéf. Ve skutečnosti jich bude určitě víc. Dokážete si zhruba představit, co všechno je ještě třeba, nežli budete moci zaujmout vedoucí místo ve svém oddělení, firmě, úřadu, škole nebo nějakém velkém podniku?

Jestliže už jste vedoucím úředníkem, pracovníkem firmy nebo samostatným podnikatelem, je dobré se nad sebou dlouze zamyslet a přitom si představit, že jste jedním ze svých podřízených. Můžete si jich pro své představy vybrat několik. Kdybyste například byli pan Veselý či paní Štátná, dokázali byste si představit, co byste očekávali od svého šéfa? Pracovali byste třeba lépe, kdyby k vám byl šéf přátelštější? Kdyby se dokázal víc vcítit do vašich problémů? Kdyby se dokonce osobně angažoval, aby vám pomohl při jejich řešení. Očekávali byste více uznání?

A pak si představte – obrátíme hru naruby – co si pan Veselý a paní Štátná o vás jako o šéfovi myslí! Dosaďte na jejich místo i ostatní spolupracovníky. *Pokuste se poctivě vidět sami sebe tak, jak vás mohou vidět ostatní.*

To by měl čas od času udělat každý. Taková hra s představivostí vám udělá jasno ve vašem postavení v zaměstnání (bez ohledu na to, jaké místo zastáváte) a může také ujasnit pozici v rodině a velice přispět ke zlepšení rodinných vztahů.

Pochopením vztahů získáváme daleko více než neuváženou kritikou či nepromyšleným a nesprávným hodnocením situace a jejich účastníků pouze na základě určitých domněnek.

A s kritikou opatrně. Kritika je jako tažní ptáci – vždycky se vrací domů.

Nedávno mi jeden z mých mladých kolegů ukázal nový úhel pohledu, když z místa, kde odpovídal pouze za svou práci, postoupil na pozici vedoucího oddělení. Po několika málo týdnech zcela jasně řekl: „Teď to vidím úplně jinak. Připadá mi, že dřív jsem nedělal skoro nic.“ To samozřejmě není úplně pravda, protože kdyby nepracoval dobře, nemohl by to místo získat. Ale nyní vidí tuto část práce včetně celé váhy zodpovědnosti, která s ním souvisí. Zároveň zodpovídá i za své kolegy a výsledky celého oddělení a to už je přece jen něco jiného.

Každý z nás „musí táhnout svou káru“. A nikdo se v ní sám nemůže vézt. Maximálně může táhnout jiné. Ale nikdy bychom neměli přehlédnout, že ten, který káru táhne (dokonce i když v ní sedí ostatní), už došel pěkně daleko a přijde v každém případě do cíle jako první – ještě před károu! A ti co jsou vpředu, zpravidla určují směr. Kterým směrem a k jakému cíli se chcete vydat vy?!

Mgr. Antonín Žák

Literatura: KOPMEYER M.R. – *Cesta k blahobytu*

Přednáška doc. MUDr. Jaroslava Zvěřiny, CSc.

Dne 23.3.2005 proběhla v aule Střední stavební školy v Českých Budějovicích přednáška na téma „O Evropské Unii 2005“. Přednět ji studentům 1. ročníku presenčního studia přijel poslanec Evropského parlamentu **doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc.**

Ještě před zahájením přednášky se pan poslanec setkal s několika studenty naší vysoké školy, kteří byli vybráni ve výběrovém řízení na exkurzi do Evropského parlamentu do Štrasburku (výběrového řízení se zúčastnilo celkem 17 uchazečů z VŠERS, 9 nejlepších bylo vybráno). Tuto exkurzi zastřešuje poslanecká kancelář europoslance doc. Zvěřiny, který mj. působí v Evropském parlamentu (EP) jako člen Výboru pro právní záležitosti, dále je náhradníkem ve Výboru pro kulturu a vzdělávání a je místopředsedou Delegace EP pro vztahy s Japonskem.

Pro úplnost připomenuto, že pan poslanec je především znám jako psychiatr a sexuolog (je přednostou Sexuologického ústavu 1. lékařské fakulty a fakultní nemocnice), mnozí ho znají jako autora odborných publikací i knih pro širší veřejnost, někteří si jistě pamatují jeho poslaneckou činnost ve Federálním shromáždění ČR a Parlamentu ČR, v letech 1999 – 2002 byl stínovým ministrem školství.

Přednáška o Evropské Unii obsahovala následující okruhy:

EU a její hranice – geopolitické a především etnické problémy

Důležité momenty ve vývoji EU

- ESUO, EHS, Euratom, EFTA, EMU
- 1., 2., 3., 4. rozšíření, dnešek
- dokončení vyjednávání o přistoupení nových států

Evropský parlament

- celkem 732 členů

- 7 politických frakcí (největší frakce EPP-ED s 268 členy a Evropští sociální demokraté s 202 členy)
- 21 úředních jazyků (velká pléna i dokumenty jsou do všech tlumočena ==> neekonomické)
- 25 stálých výborů (našich poslanců je jen 24)

Hlavní problémy EU

- Společná zemědělská politika
- Společná zahraniční a bezpečnostní politika
- Sociální politika (demografický vývoj, otázky nezaměstnanosti)
- Lisabonský proces – deklarace není plněna
- Paradigma: integrace vs. rozšiřování v EU

V závěru přednášky byl prostor k diskusi, kde se pan poslanec velmi bravurně vypořádal s otázkami studentů jako např.:

Jaký je názor pana poslance na minulého a dnešního komisaře za ČR?

Zda existují nějaké vize propopulačních mechanismů v již stárnoucí Evropě?

Jak bydlí a cestuje do sídel jednání EP?

Jaká je frekvence jednání EP, co na to rodina a profese?

Jak lze získat práci tlumočnicka, jaká je poptávka po tlumočnicích?

Přednáška pana docenta Zvěřiny byla zcela jistě velmi zajímavá, plná postřehů člověka, který neustále pendluje mezi Prahou, Tábořem, Bruselům a Štrasburkem a který říká, že *by rád přispěl k větší srozumitelnosti politiky Evropské unie s občany České republiky a konkrétně pro Jihočeský kraj že může být zdrojem informací o tom, co se na půdě Evropského parlamentu odehrává.*

Zapsala: Jana Mesarčová, studentka 1. roč. KS VŠERS

Z HISTORIE KRAJSKÉHO ZŘÍZENÍ NA ÚZEMÍ JIHOČESKÉHO KRAJE (5. ČÁST)

V prvních čtyřech částech jsme se zabývali historickým vývojem Krajské správy v Čechách od vlády Přemysla Otakara II do období reformy veřejné správy v roce 1927. V dnešní páté části se budeme zabývat veřejnou správou v období druhé republiky, obdobím okupace Čech nacistickým Německem, poválečným vývojem a obdobím po roce 1948.

Veřejná správa v období druhé republiky (1938-1939)

Pro období mezi Mnichovem a okupací Československa (říjen 1938-březen 1939) bylo příznačné, že došlo k odklonu od demokratického režimu první republiky. Tento trend, který postihl všechny sféry státního i společenského života, se nevyhnul ani veřejné správě. Přijetím ústavního zákona č. 299/1938 Sb., o autonomii Slovenských krajů a ústavního zákona č. 328/1938 Sb., o autonomii Podkarpatské Rusi se republika přeměnila v jakousi federaci. Vedle ústřední vlády, která plnila zároveň funkce vlády pro české země, byla zřízena slovenská a pod-

karpatská vláda. V prosinci 1938 byl přijat ústavní zákon č. 330/1938 Sb. označovaný jako **zmocňovací zákon**. Prezident republiky jím totiž dostal právo vydávat po dobu dvou let dekrety, jimiž mohl měnit ústavu a po stejnou dobu mohla vláda činit opatření, k nimž by jinak bylo třeba zákona. Přijetím zmocňovacího zákona přestalo být Česko-Slovensko parlamentní republikou, protože nejdůležitější pravomoc parlamentu, tj. přijímat zákony, byla přenesena na výkonnou moc.

Ke změnám došlo i v oblasti územní správy. Nejprve bylo reagováno na situaci, kdy v důsledku okupace pohraničí zůstalo sídlo okresu mimo hranice republiky. Správa takového okresu byla předávána hejtmánovi sousedního okresu a současně bylo rozpuštěno okresní zastupitelstvo a nahrazeno okresní správní komisí. Počátkem února 1939 schválila vláda nařízení, jímž se zřizovala instituce obecních (obvodových) tajemníků, kteří měli převzít tzv. přenesenou působnost obcí, mohli však zasahovat i do oblasti samostatné působnosti obcí. V řadě

obcí a měst došlo ke zrušení zastupitelstev, na jejichž místa jmenovaly okresní úřady vládní komisaře.

Období okupace (1939-1945)

Po mnichovském diktátu v září 1938 a zřízení **Protektorátu Čechy a Morava** (březen 1939) byl celý systém správy deformován. Represivní formy okupace využívaly územní samosprávy především k zabezpečování povinností válečného týlu. Místní samosprávy naproti tomu sehrály nezastupitelnou roli koncem války (organizování odboje a zachraňování materiálních hodnot) a v počátečním poválečném období (zajišťování přechodu na funkční režim života obcí a měst).

Protektorát Čechy a Morava byl vyhlášen Hitlerem 16. března 1939. Češi získali protektorátní příslušnost a Němci se stali říšskými občany. Výkonná moc byla svěřena **veliteli říšské armády** a všechny složky veřejné správy měly pokračovat ve své činnosti a poslouchat nařízení německých vojenských úřadů. Vojenská správa zasahovala

do protektorátní administrativy, vydávala pokyny, prováděla personální opatření, konkrétně mohla sesazovat české starosty a jmenovat německé komisaře. V čele protektorátu stál **říšský protektor**, kterého jmenoval nebo odvolával vůdce. Byl zmocněn potvrzovat ministry protektorátní vlády. Na území místní správy byly zřízeny **oberlandráty**, bylo jich 19 a území zahrnovala tři až pět politických okresů. Později došlo u řady z nich k jejich zrušení a nahrazování **okresními hejtmanstvími s rozšířenou působností**.

Zemská politická správa se dostala pod kontrolu okupačních orgánů tím, že do funkcí zemských viceprezidentů byli jmenováni Němci a měli stejné postavení jako prezidenti. Zemská samospráva byla postižena tím, že byla zrušena zastupitelstva a jejich působnost byla přenesena na zemského prezidenta. Na úrovni okresů došlo ke stejnému vývoji. Územní samospráva obcí byla dotčena událostmi tím, že byli odvoláváni starostové a dosazení vládní

(Pokračování na straně 9)

Z historie... (Pokračování ze strany 8)

komisaři z řad Němců a rozpuštění obecní zastupitelstva. Vládním nařízením č. 51/1944 Sb., byli ve větších obcích jmenováni tzv. **úředníci vedoucí**, kteří převzali pravomoc a působnost starostů a tím byla dovršena likvidace obecní samosprávy.

Londýnské státní zřízení a vznik národních výborů

Významnou roli z hlediska státoprávního vývoje Československa sehrálo tzv. **prozatímní státní zřízení**, které vzniklo formálně-právně v červenci 1940 v Londýně. Tvořily je tři orgány – prezident republiky E. Beneš, vláda a Státní rada. Na základě toho, že abdikace E. Beneše v roce 1938 byla vynucená a tudíž neplatná, bylo konstatováno, že zůstává i nadále ve funkci. Prezident jmenoval ostatní složky prozatímního státního zřízení. **Dekretem prezidenta republiky č. 2/1940 Úř. věst.** bylo prezidentu dáno oprávnění vykonávat v nezbytných případech zákonodárnou pravomoc. **Státní rada** byla zřízena **ústavním dekretem č. 1/1940 Úř. věst.**, jakožto poradní orgán prezidenta republiky a pomocný a kontrolní orgán v rámci prozatímního státního zřízení. Prezident rovněž jmenoval **exilovou vládu**. Podle ústavního dekretu č. 10/1944 Úř. věst., o dočasné správě osvobozených území, měl být na těchto územích dočasně zřízen **úřad vládního delegátu**, který by vykonával usnesení vlády a zastupoval příslušné resortní ministry do doby, než bude sídlo vlády na území republiky.

Vývoj po roce 1945

Politické klima u nás po roce 1945 ovlivnilo budování poválečného systému veřejné správy, a to vytvořením institutu **národních výborů**. Názvoslovně došlo k převzetí tohoto termínu z roku 1918, kdy jím byly přechodně pojmenovány všechny stupně řídicích orgánů po vzniku československého státu. Byla vytvořena soustava národních výborů (místních, okresních, zemských), jako zastupitelských orgánů a současně orgánů veřejné správy ve všech jejích oborech. Tento typ orgánu veřejné správy byl volen občany. Došlo zde ke spojení státní správy se samosprávou. Ve věcech samosprávy nebyly národní výbory

podřízeny ústředním orgánům, rozdíl mezi výkonem státní správy a výkonem samosprávy byl formálně zachován. Byla ovšem zavedena podřízenost mezi národními výbory jednotlivých stupňů. Tento prvek byl silně centralistický a koncentroval moc u zemských národních výborů. Národní výbory však byly při svém vzniku takto konstruovány (jako orgán státní moci na straně jedné a jako orgán moci samosprávy na straně druhé).

K výrazné proměně došlo po roce 1948 znárodněním obecního majetku, kdy se národní výbory staly výhradně orgány státní správy. Byly centrálně řízeny vládou a jednotlivými ústředními státními orgány. Veškerá jejich činnost byla fakticky postátněna. Obce, stejně jako okresy a kraje, ztratily povahu právnických osob, včetně vlastního majetku. Tím došlo k definitivnímu zániku územní samosprávy. Ústava z roku 1948 ještě počítala s **kommunálním vlastnictvím** jako s jednou z forem národního majetku. Pozdější legislativní vývoj však tento institut ignoroval. V souvislosti s napojením finančního hospodaření národních výborů na státní rozpočet se stal institut komunálního vlastnictví pouze fiktivním. Tím však zanikl také ekonomický základ územní samosprávy. Obce existovaly v dalších obdobích jen jako nejnižší správní obvody, jako základ územního členění státu. Na území obcí působily místní a městské národní výbory, které nebyly orgány těchto obcí a měst, ale byly, stejně jako národní výbory vyšších stupňů, pouze orgány státními. Ústava definovala vládu jako nejvyšší orgán moci vládní a výkonné, odpovědný **Národnímu shromáždění**. Vláda se skládala z předsedy, jeho náměstků, ministrů a státních tajemníků a jmenoval je prezident republiky. Národní výbory byly nositeli a vykonavateli státní moci v obcích, okresech a krajích a byla dána zásada podřízenosti nižších stupňů vyšším národním výborům. Ústava nepočítala s existencí územní samosprávy. Sice počítala s institutem **kommunálního vlastnictví**, ale v praxi realizován nebyl, což vedlo k plné hospodářské závislosti územních celků a národních výborů na ústředních orgánech. V praxi nebyla realizována veřejná kontrola národních výborů občany. Krajské

zřízení neboli **krajské národní výbory (KNV)** byly ustanoveny zákonem č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení. Od 1.1.1949 byly zrušeny země a zřízeno 19 krajů, které se dále členily na 270 okresů. Orgány KNV byly plenární zasedání, předseda KNV a rada KNV, která byla výkonným orgánem a prostřednictvím referátů zajišťovala správu kraje. Komise KNV měly statut poradního orgánu, ale mohlo jim být svěřeno i rozhodování. V roce 1949 byla zavedena při místních národních výborech (MNV) instituce **újezdních tajemníků**, jejichž posláním bylo zajišťovat politické vedení. Od počátku 50. let byla snaha o aktivizaci národních výborů a jejich spojení s nejširšími masami pracujících. Projevem těchto snah bylo i **vl. nař. č. 14/1950 Sb., o organizaci místních národních výborů**. Zvýšení zájmů občanů o veřejné záležitosti měly napomoci např. veřejné hovory, v nichž by mohly být sdělovány náměty, připomínky a stížnosti na činnost MNV. Dále se měly zřizovat komise složené z poslanců i občanů, kteří nebyli členy MNV. Těžiště rozhodovací činnosti mělo být ve sborových orgánech, tj. plénu a radě, zatímco referáty, zejména v menších obcích, mohly rozhodovat jen na základě pověření. Ústavní zákon definoval národní výbor jako místní orgán státní moci pracujícího lidu. Národní výbory měly pravomoc vydávat **nařízení** a jejich volební období trvalo tři roky. Koncem 50. let se začaly v hospodářství projevovat vážné strukturální problémy. Současně byla formulována teze, podle níž byl již vybudován socialismus a měl být zahájen přechod ke komunistické společnosti. To byla ideová východiska také pro reformu veřejné správy. Nové úpravě národních výborů předcházelo přijetí zákona č. 36/1960 Sb., o novém územním rozčlenění státu: zachováno zůstalo dělení na kraje, okresy a obce, avšak počet krajů se snížil z 19 na 10 a okresy z 270 na 108. Nově stanovená velikost krajů byla odůvodněna tím, že jejich stávající velikost neodpovídala potřebám rozvoje hospodářství a záměru rozšířit působnost národních výborů při řízení ekonomiky.

Nový zákon č. 65/1965 Sb., o národních výborech, definoval národní výbory jako nejširší organizace pracujících a jako orgány státní

moci v krajích, okresech a obcích. V úvodních ustanoveních zákona byly formulovány některé z nosných zásad úpravy, jako právní zakotvení vedoucí úlohy KSČ (což krátce na to bylo stanoveno jako obecný princip v nové ústavě), přenesení rozhodovací i výkonné moci na kolegiální orgány, zvýraznění postavení komisi národních výborů, tzv. **demokratický centralismus**. Zákon předpokládal podstatné rozšíření působnosti národních výborů především v oblasti hospodářské a zabezpečování lokálních potřeb. Národní výbory dostaly do správy výrobní podniky, sociální zařízení a školy. Po roce 1967 se sice projevila snaha o obnovení samosprávných prvků (tzv. samostatná působnost národních výborů). **Zákon č. 69/1967 Sb., o národních výborech**, byl již třetí, který se snažil rehabilitovat soustavu národních výborů, ale systém veřejné správy, jež se zcela identifikoval se správou státní, ve své podstatě nebyl změněn. **Nová ústava z. č. 100/1960 Sb.**, označovala vládu jako nejvyšší orgán státní moci a vymezila jí okruh působnosti. **Ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci** se dotkl organizace a řízení národních výborů. Nejvyššími orgány státní moci se staly **vláda federální a vlády republikové** a proto některé otázky patřily do působnosti federace a některé do působnosti republik. Právní úprava národních výborů patřila do působnosti zákonodárných sborů republik – národních rad, a obecné koncepční řízení prováděly republikové vlády. V této době se do centra pozornosti v Evropě dostávala problematika obcí. Protože na evropském kontinentu tvořily malé obce těžiště obecní samosprávy, docházelo ke vzniku rozporu mezi rozsahem a povahou úkolů, které je třeba na komunální úrovni plnit a jejich skutečnými možnostmi. Výrazem řešení tohoto rozporu bylo slučování obcí a tím vytváření větších základních územních celků. Evropské tendence ke slučování ovlivnily vývoj u nás nejvíce v sedmdesátých a osmdesátých letech dvacátého století, kdy vznikaly tzv. **střediskové obce**, kdy byl počet obcí snížen skoro na polovinu stavu roku 1960.

Ing. Iva Brabcová
odb. asistentka ZSF JU
Dr. et. Mgr. Lubomír Pána
odb. asistent VŠERS, pana@vsers.cz

KLOBOUK DOLŮ

Začal se docela obyčejný pracovní den – čtvrtek 21. duben 2005. Ráno bylo vlahé, po nočním dešti. Lidé ve všedním tempu mířili do svých zaměstnání.

Já se svou spolužačkou jsme však zamířily ke Krajskému úřadu a v rámci čerpání dovolené jsme se šly zúčastnit zajímavé akce, kterou pořádala naše VŠERS a Konrád – Adenauer – Stiftung. Chystala se tu totiž konference s mezinárodní účastí na téma: „Proměny politické kultury v zemích Evropské unie“.

Hosté a řečníci se pomalu sjížděli.

V předsálí sálu zastupitelstva krajského úřadu byl už cvrkot. K registraci účastníků bylo vše nachystáno. Stačilo sdělit své jméno a účastník byl obdarován jmenovkou, sborníkem a výtiskem školního časopisu Věc veřejná.

Při vstupu do zasedacího sálu vítal přednášející, ale i hosty včetně nás studentů, pan kvestor **Dr. Mgr. Lubomír Pána** a nabídl rezervovanou nebo ještě volná místa. Na žádném stole nechyběla voda se sklenicí. Předpokládaný čas, zbývající do zahájení konference, bylo možné zúročit četbou deníku Mladá fronta, který na stolech účastníků také nechyběl. A že šlo skutečně o konferenci se zahraniční účastí, svědčila o tom translační sluchátka, která byla připravena pro každého účastníka. V zázemí sálu bylo možné využít servis s kávou a čajem.

Sál zastupitelstva se postupně plnil.

Naše zvědavost neměla dlouhého trvání a nakonec jsme se šly zeptat, zda už přijede pan ministr zahraničních věcí **JUDr. Cyril Svoboda**, který převzal záštitu nad konferencí a jeho přítomnost jsme dosud nezaznamenaly.

„Bohužel nepřijede,“ zněla odpověď.

„... vzhledem k tomu, co se ve vládě nyní odehrává, ...“, zněl vysvětlující dodatek, který nebylo třeba více rozebírat a my v zápětí absenci panu ministrovi odpustily.

Odbila desátá a konference začala.

Neúčast pana ministra dokonale nahradili ostatní hosté a vystupující řečníci. Za mezinárodní hosty zmíním **prof. Dr. Beate Neuss** z Technické univerzity Chemnitz, **doc. PhDr. Jána Lidáka, CSc.** z Ekonomické univerzity Bratislava, **Dr. Marka Migalského** z Polska, kteří však nezastínili naše české akademické osobnosti. Za mnohé zmíním pana **prof. PhDr. Emanuela Pecku, CSc.** a **doc. PhDr. Vladimíra Proroka, CSc.** Nemohu nevzpomenout vystoupení pana **JUDr. Luboše Průši**, který se ctí nastínil problém politické kultury v obecním komunálním rozměru. Akademický duch konference na chvíli rozptýlilo vystoupení **ing. Ivo Ludvíka**, které nezapřelo silnou politicko-populistickou dimenzi jeho příspěvku.

Celkovou nonšalanci a příjemnou atmosféru konference přisuzuji panu **prof. Dr. Josefu Dolistovi, Ph. D., Th. D.**, který nejen že svým přátelským a charismatickým slovem zahájil konferenci, ale moderoval celý její dlouhý a zajímavý průběh.

Měla jsem možnost se zúčastnit několika ročníků konferencí Forum 2000 v Praze, které byly pod záštitou prezidenta Václava Havla a jejími hosty byly špičky světových politických, vládních, finančních, nadnárodních i nevládních organizací, vzpomenu např. Jacques Rupnik, F. W. De Klerk, Jana Matesová, Madelein Albrightová, Martin Bútora, Jiří Dienstbier, Grigory Yavlinsky,...

Mluvím o tom proto, že naše konference, byť v menším příslušném měřítku, se **výběrem prostor, celkovou organizací, zajištěním znamenitého tlumočení a dokonale časovaným průběhem** ve srovnání s výše uvedenou konferencí nemusí stydět.

Ba naopak, **klobouk dolů!**

Mesarčová Jana, studentka 1. ročníku KS

Zvláštnosti komunikace s veřejností v podmínkách konkrétního pracoviště se zaměřením na rozdíly při výkonu státní správy a výkonu samosprávy

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvořící územní celek, vymezený hranicí území. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem. Obec spravuje své záležitosti samostatně v rámci tzv. „samostatné působnosti“. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem. Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou „přenesenou působnost“.

Do **samostatné působnosti** obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pečuje v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jedná se zejména o uspokojování potřeb bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy, spojení, potřeby informací, výchovy, vzdělávání a celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Záležitosti, které spadají do samostatné působnosti obce jsou uvedeny v zákoně o obcích, přičemž platí, že pokud zvláštní zákon upravuje působnost obcí a nestanoví, že jde o přenesenou působnost obce, jde vždy o působnost samostatnou.

Všechny písemnosti vyhotovené orgánem obce v samostatné působnosti se v záhlaví označují slovem „obec“ („město“), názvem obce nebo města s uvedením orgánu, který písemnost vyhotovil.

Přenesenou působnost vykonávají orgány obce ve věcech, které stanoví zvláštní zákony. Úředník vystupuje a komunikuje s veřejností jako orgán státní správy, který se při výkonu těchto činností řídí zákony a jinými právními předpisy, usneseními vlády, směrnicemi ústředních správních úřadů, návrhy opatření, popř. rozhodnutím krajského úřadu

v rámci kontroly výkonu přenesené působnosti. To v určité míře zjednodušuje postavení úředníka, který samozřejmě musí jednat s veřejností slušně a korektně, nicméně při sporu či námitkách klienta má zákonem stanovený podklad a postup pro vyřízení podané žádosti, na který se může odkázat.

Všechny písemnosti vyhotovené orgánem obce v přenesené působnosti orgánů obce, s výjimkou nařízení obce, se v záhlaví označují slovy „Obecní úřad“ („Městský úřad“) s uvedením názvu obce nebo města.

Při komunikaci s veřejností na každém konkrétním pracovišti musí být úředník vybaven nejen odbornými znalostmi, ale i schopností či uměním dobré komunikace s lidmi. Přitom musí uplatnit své sociální schopnosti jako je otevřenost vůči veřejnosti, nalezení odpovídajícího způsobu komunikace, porozumění, umění naslouchat, vysvětlit atd., řídicí schopnosti – vést a koordinovat jednání, formulovat své požadavky, vyjednávat, dovést jednání k vytyčenému cíli a samostatnost v rozhodování. V rámci úspěšné komunikace je předpokladem zdravé sebevědomí a v neposlední řadě i odolnost vůči stresu.

Domnívám se, že při porovnání zvláštností komunikace s veřejností v podmínkách konkrétního pracoviště, se zaměřením na rozdíl mezi státní správou a samosprávou, mají jednodušší postavení vůči veřejnosti úředníci vykonávající státní správu, kteří mají jednoznačně stanovenou svou působnost a pravomoc. Úředník, který vykonává státní správu v rámci přenesené působnosti rozhoduje ve správním řízení o právech, právech chráněných zájmech a povinnostech právnických a fyzických osob. K tomuto rozhodování má k dispozici jasná pravidla, která stanovují jeho působnost a pravomoc. Jeho úkolem je chránit zájmy státu a společnosti, práva a zájmy fyzických a právnických osob a důsledně vyžadovat plnění jejich povinností.

Naproti tomu úředníci vykonávající samosprávu musí dále respektovat právní předpisy obce, rozhodnutí rady a zastupitelstva

města. Ne vždy je výsledek těchto kolektivních rozhodnutí orgánů města pro veřejnost příznivý a akceptovatelný, úředník však musí rozhodnutí těchto orgánů veřejnosti předložit a obhájit je.

Zároveň v praxi mnohdy dochází v rámci organizační struktury úřadu a v rámci pracovních náplní jednotlivých pracovníků ke slučování výkonu státní správy a samosprávy. V tomto případě musí úředník vždy rozlišovat, koho v tu kterou chvíli a v tom kterém případě zastupuje a či zájmy hájí. Zda zájmy samosprávy, potažmo svého zaměstnavatele nebo zájmy státní správy, kterou vykonává v přenesené působnosti za stát.

V praxi se tak například střetává výkon státní správy a výkon samosprávy v oblasti stavebního řízení. Obec (město), jako územní samosprávná jednotka vystupuje v roli stavebníka a příslušný odbor městského úřadu, který je zařazen do struktury obecního (městského) úřadu, jako

orgánu obce, rozhoduje v rámci výkonu přenesené působnosti ve správním řízení o jeho žádosti. V mnoha případech se v praxi stává, že samosprávy mají tendence ovlivňovat průběh nebo výsledek rozhodování pracovníků státní správy s tím, že se jedná o „jejich“ úředníky.

V praxi tak paradoxně na jednom odboru pracovníci jednoho oddělení např. připravují realizaci investičních akcí v rámci samosprávné činnosti města (výstavba komunikací), pracovníci druhého oddělení téhož odboru v rámci výkonu státní správy rozhodují o vydání stavebního povolení (jako silniční správní úřad) a vedoucí odboru musí zabezpečovat, koordinovat všechny tyto činnosti, podepisovat příslušná správní rozhodnutí ve věci a to včetně následné realizace akce, kontroly a financování.

Dále např. v oblasti bytového hospodářství úředník v rámci výkonu samostatné působnosti musí

respektovat usnesení rady města, neboť dle § 102 odst. 2) písm. m) je radě obce vyhrazeno rozhodovat o uzavírání nájemních smluv. Pokud tuto působnost zcela nebo zčásti nesvěří příslušnému odboru obecního úřadu nebo příspěvkové organizaci obce, potom rada rozhoduje o uzavírání nájemních smluv k bytům ve vlastnictví města. Úředník příslušného odboru vede veškerou administrativu, jednání s veřejností, přípravu veškerých materiálů pro jednání bytové komise a následně rady města. Následně úředník při výkonu samostatné působnosti obce rozhodnutí rady realizuje do praxe, tzn. musí je jednak technicky zpracovat a jednak projednat a obhájit u veřejnosti. V některých případech nemusí být kolektivní rozhodnutí rady města v souladu s názorem a doporučením pracovníků příslušného odboru a bytové komise, jako poradního a iniciativního orgánu obce. To ovšem neznamená, že úředník nebo

členové komise nemohou mít na konkrétní případ svůj vlastní a někdy i odlišný názor. O to těžší je pak postavení úředníka při komunikaci s veřejností, kdy je vázán rozhodnutím tohoto orgánu obce a musí je respektovat.

I pracovníci živnostenských úřadů nemají jednoduchou úlohu při svém rozhodování v případech, kdy podnikatel je zároveň např. členem rady nebo zastupitelstva města.

A v neposlední řadě ani veřejnost – občané města, ve většině případů tyto dvě působnosti obce vůbec nerozlišují a to má vliv i na jejich jednání a postoje. V mnoha případech vyžadují na samosprávě obce zajištění svých potřeb nebo odstranění svých problémů, které však spadají do přenesené působnosti a může o nich rozhodnout pouze v přenesené působnosti, což veřejnost ne vždy chápe.

ANAVI

Osobnost vedoucího zaměstnance v podmínkách veřejné správy.

Osobní zkušenosti s budováním nového odboru

Jakákoliv sféra lidské činnosti je velmi významně ovlivněna „lidským faktorem“.

Nejinak je tomu u zaměstnanců na všech úrovních ve státní i veřejné správě.

Vedoucí zaměstnanec na všech úrovních řízení vykonává tzv. manažerské činnosti při vedení lidí.

Protože práce s lidmi je jednou z nejproblematictějších oblastí činnosti vedoucího zaměstnance, jsou názory na tuto problematiku, stále více či méně, u různých autorů odlišné.

Všichni se však shodují v jednom – zaměření na činnost lidí nelze jakkoliv podcenit. Z pohledu svého – pohledu vedoucího odboru – jsou výsledky práce odboru, tedy rychlost dosahování cílů, plnění úkolů a kvalita odváděné práce, přímo úměrné tzv. klimatu – atmosféře – na pracovišti, kde určujícími znaky jeho kvality vidím především lidské vztahy mezi zaměstnanci, zdravotní stav, pracovní prostředí, podmínky pro práci a také stav soukromí.

Chtěl bych se proto s vámi podělit o své zkušenosti při budování zcela nového odboru na tzv. obci III

Jako vedoucí zaměstnanec okresního úřadu jsem byl v rámci reformy veřejné správy delimitován na tzv. obec III. Odbor, který jsem měl řídit, doposud na úřadu obce nebyl. Nebyl fyzicky – materiálně, ani lidsky – personálně.

Má spolupráce s tajemníkem daného obecního úřadu začala již před zlo-movým obdobím.

Vycházejí z limitujících údajů – počtu zaměstnanců, organizační struktury (čtyři, pracovní náplní odlišná oddělení), jsem měl možnost vyjadřovat se už i ke stavebním úpravám budoucích kanceláří, jejich dispozicím i obsazování zaměstnanci.

Nastupující zaměstnance na odbor šlo rozdělit do tří skupin:

Jednak to byli zaměstnanci delimitovaní z okresního úřadu – ty jsem znal jak po osobní tak i pracovní stránce. Dále zaměstnanci navržení v rámci úřadu obce – o nich jsem měl informace zprostředkovaně. Nakonec to byli zaměstnanci nově přijímaní na základě výběrových řízení – zde jsme spoléhali na vlastní úsudek

Při obsazování kanceláří jsem vycházel ze znalostí zaměstnanců i z informací získaných rozhovory s nimi. Snažil jsem se respektovat jejich požadavky

představující například zdravotní znevýhodnění, otevřenost či uzavřenost osobnosti...

Dále bylo nutno „nedefinovat pravidla hry“, a to jak ve vztahu k Zákoníku práce tak i k organizačnímu řádu úřadu a prováděným činnostem, popsat pracovní náplně, rozdělit úkoly a kompetence, přidělit zodpovědnosti....

Od samého začátku jsem se snažil vést zaměstnance k samostatnosti podmíněné možností konzultace či podáním informace před konečným rozhodnutím.

Dáním větší důvěry, spolurozhodovací pravomoci a s tím související odpovědnosti jsem se snažil umocnit pocit potřebnosti, sounáležitosti, důležitosti a posílit sebedůvěru.

Tyto praktiky se mi již osvědčily v předešlé praxi.

Velmi významným prvkem jsou též vlastní iniciativa a kreativita, kteréžto v duchu : „ máš nápad – jdi a realizuj ho, nemáš nápad – jdi a pomoz“, plně podporuji.

Pravidelný a obsahový řád dostaly provozní porady. Jejich význam, především informativní a konzultativní, ušetří spoustu času všem navzájem, mohou působit i jako jakýsi kontrolní a sebekontrolní mechanismus.

Na základě výše uvedeného – vstupních podmínek a nastavených pravidel – se snažím vést odbor již třetí rok.

A jak se mi práce daří?

Musím konstatovat, že v průběhu prvního půl roku se vyhranily osobnosti, které nebyly buď schopny nebo ochotny se ztotožnit s mnou nastavenými principy práce. Během dalšího půl roku tito zaměstnanci ukončili pracovní poměr po vzájemné dohodě a byli nahrazeni novými, vzešlými z výběrového řízení (šlo o tři z celkového počtu deset).

Jakým jsem tedy vedoucím ?

Snažím se stimulovat aktivitu podřízených, respektuji jejich názory a náměty, předávám část rozhodovací pravomoci na ně, jednám s podřízenými na partnerské úrovni, komunikuji obousměrně, využívám pozitivní formy motivace, důvěřuji jim, ale nepodceňuji kontrolu.

Je tomu opravdu tak? Daří se mi má práce? Jsou mé řídicí principy a z nich vycházející výsledky práce opravdu dobré?

Na to je třeba zeptat se mých podřízených, ale i nadřízených.

PhDr. Miloš Beneš, ved. odb. školství, MěÚ Vimperk

Významná výměna zkušeností

Na jiném místě Věci veřejné hodnotíme uplynulý vzdělávací rok z pohledu Centra celoživotního vzdělávání VŠERS, zajišťujícího vzdělávání úředníků veřejné správy. Jednou z nejnáročnějších akcí CCV byla v rámci tohoto vzdělávání série kurzů pro vedoucí pracovníky samospráv. Desítky frekventantů těchto kurzů měly za úkol na závěr zpracovat seminární práci. Možná se některým z nich zdála tato práce nadbytečná, praxe však ukázala, jak si kdo umí s daným tématem poradit, jak je schopen své myšlenky formulovat, jak umí zdůraznit to, co ve spojení teoretických vědomostí a praktických znalostí vyplývá z daného tématu. Nešlo tedy, a ani v budoucnu nepůjde při tvorbě těchto prací jen o nějakou formu přezkušování toho, co bylo v kurzu přednášeno. Seminární práce jsou především prostředkem ke zjištění, jak vedoucí pracovníci danou

tématiku umí prakticky realizovat, prostředkem k ověření vlastních schopností.

Potěšitelné je, že naprostá většina prací nese stopy dobré profesionality. Některé z nich pak zaujaly natolik svou širší platností, že by bylo škoda s nimi neseznámit další pracovníky veřejné správy právě prostřednictvím Věci veřejné. Samozřejmě je vinou rozsahu novin možno uveřejnit pouze výňatky z těchto prací, i ty však budou jistě inspirativní pro mnohé další pracovníky, zabývající se uvedenou problematikou.

První okruh prací se týkal systémových otázek veřejné správy a problematiky komunikace s veřejností. Komunikační problémy jsou samozřejmě vázány na určitý typ činnosti, o to jsou však vývoody autorů prací zajímavější.

Rozdíl mezi samosprávní a státní správní funkcí obce ve vztahu k občanovi

Obec působí na občana oběma těmito funkcemi, ačkoliv převážná část občanů o tom nemá ani tušení a není schopna tyto funkce od sebe rozeznat. V této krátké práci se pokusím popsat obě funkce a jejich vztah k občanovi.

Na straně pracovníků úřadů, které obě tyto funkce vykonávají, už dnes není téměř problém s rozpoznáváním, do které sféry ta která řešená problematika patří. Pokud ještě v některých úřadech přetrvávají potíže tohoto druhu, jde spíše o ojedinělé případy, které mizí tak, jak postupuje povinné vzdělávání úředníků ÚSC.

Ze strany občana je situace zcela jiná. Jen velmi malé procento občanů je schopno zatřídit svůj podnět správně. Na druhou stranu si položíme otázku, zda to občan musí vědět. Jsem přesvědčen, že nemusí. Úřad je povinen jeho podnět řešit tak jako tak. Proto se setkáváme s tím, že občané stále ještě chodí „na národní výbor“ a tahle situace bude trvat ještě dlouho.

Třetí sférou jsou media. Zde panuje, podobně jako u občanů, poměrně velká neznalost ve vnímání samosprávné a státní správní funkce obce. Perly typu „starosta ÚMO“ jsou toho dokladem. Přitom právě sdělovací prostředky by mohly sehrát důležitou roli v osvětě občanů. Někdy je tomu, bohužel, naopak.

Často jsem se stal svědkem zlehčování, kdy neznalý občan tvrdí, že si jen hrajeme se slovy a že na tom vlastně nezáleží. A velmi často si tentýž občan komplikuje vyřízení své záležitosti tím, že učiní podání úplně jinde, než by měl.

Působení obou funkcí na občana

Většina občanů přichází během svého života opakovaně do kontaktu s úřady různých typů, které vnímá jako instituce, jež mu vyřizují jeho podnět a někdy jej trestají za jeho prohřešek proti právním normám. Obvykle se občan nezaobírá tím, která funkce obce bude jeho podnět vyřizovat. Občana zajímá pouze konečné rozhodnutí orgánů obce, zda mu je vyhověno, či nikoliv a podle toho hodnotí práci volených zástupců nebo úředníků.

Jak už jsem výše předeslal, je věcí pracovníků úřadu, aby podnět občana správně posoudili a předali jej k vyřízení tak, kam patří. Přesto se občas stane, že po podrobném zkoumání podání vyjde najevo, že jej bude vyřizovat

prof. Dr. Beate Neuss, Technická univerzita, Chemnitz (Spolková republika Německo), místopředsdkyně Konrad-Adenauer-Stiftung, na konferenci 21.5.2005 Proměny politické kultury v zemích Evropské unie vystoupila s příspěvkem na téma „Od Bonnu po Berlín: Nastala změna v zahraničněpolitické kultuře Německa od sjednocení?“

jiná funkce obce, než se původně předpokládalo. Pokud se jedná o týž úřad, vyřeší se to obratem. Pokud je shledáno, že podnět bude řešen jiným úřadem, je třeba jej bezodkladně předat k vyřízení a uvědomit o tom občana. Takovýto typ podání může mít dvě varianty. Buď je předán k vyřízení, nebo musíme žádat o vyjádření jiného úřadu. Obě varianty jsou časově náročné a vyrozumění občana je na místě!

Není výjimkou, že zejména obsáhlé podání bude vyřizováno po linii samosprávy i státní správy. Zde je na pracovníky úřadu kladen poměrně těžký a zodpovědný úkol – detailně podání posoudit a rozdělit k vyřízení. V těchto případech dochází nejčastěji k chybám, které se pak těžko napravují. Vždy to má dopad na dobu vyřizování a mohlo by dojít k porušení zákona ze strany úřadu (lhůty k vyřízení).

Úřady vyřizují ve velké míře rutinní podání, kde nedochází k potížím s jejich zařazením. Tyto podněty patří převážně do pravomoci přeneseného výkonu státní správy. Na první pohled je jasné, co občan žádá a existují prověřené postupy, jak podnět řádně vyřídit. Určitá část těchto podání je vyřizována ihned a bez komplikací. K jistým komplikacím dochází, když je vyřizováno podání s větším počtem účastníků řízení. Komplikace spočívají hlavně v doručování a průměrný občan neuznává, že se úřad musí řídit jistými pravidly. Podobné to je v případech, kdy se účastník řízení odvolá k vyšší instanci. Veškerá prodlení jsou pak nespravedlivě přisuzována té instituci, kde bylo podání učiněno. Bez ohledu na správní řád. Nakonec zbývají problémy, které si občan zavíná sám tím, že jeho podání je neúplné a on otálí s doplněním. Výsledkem bývá dlouhá doba přerušení řízení, ne-li jeho zastavení. Proviní-li se občan proti zákonům, použije úřad sankční ustanovení toho kterého zákona. Vyřizování těchto případů končí často u přestupkové řízení a následnou pokutou.

Podání, patřící do kompetence samosprávy, jsou vyřizována poněkud jiným postupem. Je-li osloven orgán samosprávy (zde obvykle starosta, méně pak zastupitelstvo nebo rada), je mu podnět postoupen. Některé takové podněty vyřeší dotčený samosprávní orgán buď osobním jednáním nebo dopisem, nebo jej předá k projednání a rozhodnutí např. zastupitelstvu či radě (ale i výboru, komisi) podle kompetencí, stanovených zákonem o obcích. V takových případech přichází obvyklá komplikace – dlouhá doba vyřízení podle toho, kdy se podaří věc zařadit do pořadu nejbližšího zasedání toho kterého orgánu. O tom musí být občan opět včas vyrozuměn.

Asi nejkomplicovanější případy nastávají, když podnět musí vyřizovat samospráva, ale v průběhu jednání je zřejmé, že se k problému musí vyjádřit i orgán státní správy, nebo musí jistou část přímo rozhodnout. Pochopitelně to může být i obráceně. Takové případy jsou velmi komplikované a náročné na čas. Komplikace vznikají hlavně proto, že obě sféry (státní i samosprávné) mají své vlastní předpisy a zákony a poměrně málo styčných bodů. Z vlastní zkušenosti doporučuji určit v úřadu koordinátora, který dohlíží na průběh vyřizování a minimalizuje časové ztráty.

Na závěr statí o působení funkcí obce na občana si dovoluji jeden postřeh. Přes veškerou komplikovanost při vyřizování podnětů občanů zajímá občana jen to jediné: bylo či nebylo mu vyhověno. To je jediné měřítko občana, kterým je posuzována práce úřadů občanem. Jenže práce úřadů, zejména obecních a dalších podobného typu, není o zavdčování se komukoliv. Ale to bychom se dostali k etice úřednické práce.

Můžeme něco udělat pro lepší orientaci občanů v této problematice?

Rozhodně nečekejme, že se občan bude rychle a progresivně vyvíjet a začne chápat celou problematiku komplexně a správně. Nákladná osvěta by v nejlepším případě zasáhla úzkou skupinu občanů. Zbývá mlčící (a neznalá) většina nemá důvod se hlouběji zamýšlet nad rozdílem mezi samosprávou a státní správou v jejich obci. Oni očekávají službu (a tou naše práce bezesporu je!).

Dovolte mi malé srovnání: Někdo přijde k lékaři a neví, co mu je. Jen ví, že se necítí dobře. Jiný lékař sděluje rovnou svou diagnózu. Jenže zkušený lékař nedá na tvrzení obou a sám si přesně prověří, oč se jedná. Stejně se má chovat zkušený úředník. Podle vlastního uvážení pak vysvětlí občanovi svůj postup, pokud se liší od představy občana. Mělo by platit pravidlo, že čím větší komplikace, tím více vysvětlování ze strany úředníků. Všechno má ale své meze, protože pokud například jistě sociální skupině občanů nepřiznáte výplatu sociální dávky, nezbude vám prostor na nic, natož na vysvětlování...

Jak tedy napomoci lepšímu chápání rozdílu mezi samosprávnou a státní správnou funkcí obce? Domnívám se, že veškerá tíha leží na bedrech úředníků. Nečekejme, že samospráva převezme část tohoto břemene na sebe. Až na malé výjimky se podobné problémy samosprávy nedotknou, protože mezi ní a občanem je jakási nárazníkové pásmo a tím je úřad.

Podněty občanů vstupují do úřadů mnoha způsoby. Podání, učiněná poštou nebo osobně doručená do podatelny, lze v samém počátku docela dobře určit a předat správnému adresátovi. Ústní podání jsou komplikovanější, protože ne vždy občan ve vrátnici či podatelně popravdě uvede, s čím přichází k tomu kterému funkcionáři nebo úředníkovi. U e-mailových podání, byť jsou zatím spíše vzácností, naopak nelze ovlivnit, ke komu doputují. Pak závisí na zodpovědnosti a kvalifikovanosti adresáta, aby vadné podání poslal tam, kam patří.

Nedejme na tzv. haló-efekt! Podání tváří se jako stížnost panu starostovi může skončit jako přestupek proti stavebnímu zákonu.

Mnoho se dá vyřešit ve značení a organizaci chodu úřadu. Drtivá většina občanů je gramotných a mnohé vyřeší sami, budou-li vhodně vedeni.

Možná by pomohla lepší prezentace této problematiky v médiích, ale to je asi jen zbožné přání. Novináři jsou na tom často stejně jako ta mlčící nevědomá většina.

Závěr

V práci úřadů typu „obecní úřad“ se prolíná samosprávná funkce obce s funkcí státní správy. V některých oblastech činnosti úřadu je hranice mezi oběma velmi zřetelně a logicky vymezena. Ve složitějších případech se obě činnosti zdánlivě prolínají. Je ale nepřijatelné, aby se do sebe navzájem propojovaly. Posláním pracovníků úřadů je dbát, aby byly vždy dodrženy hranice mezi samosprávnou a státní správnou funkcí obce. Vzhledem k tomu, že se průběžně a povinně zvyšuje kvalifikace úředníků, lze očekávat pozitivní vývoj i v problematice chápání vztahu samospráva – státní správa. Ve vztahu k občanovi pak obě funkce vyústí nějakým výrokem, nejčastěji

rozhodnutím. Jen velmi všímavý občan zjistí podle razítka a záhlaví dokumentu, jestli jeho podnět vyřešila samospráva, nebo státní správa.

Petr Janda
ÚMO Plzeň-4

Plzeň se snaží být komunikujícím městem

I pro nás je důležitý občan. Jeho role. Do jaké míry se umí nebo neumí o sebe postarat, do jaké míry se musíme postarat o jeho sociální situaci, pracovní příležitosti, kulturní život, vzdělání a výchovu, zdraví atd. nebo do jaké míry stačí poskytnout mu informace. Je pro nás rovnoprávným partnerem.

Demokratická společnost by měla dát lidem příležitost spolupodílet se na rozhodnutích týkajících se jejich města a regionu. Úloha občanů by se neměla omezovat pouze na volby, kdy mají možnost zvolit si na čtyři roky své zástupce. Proto se snažíme občanům přiblížit, hledáme nejrůznější způsoby komunikace s občany, abychom jim vysvětlili svou činnost, abychom jim dokázali objasnit svá rozhodnutí či najít společná řešení.

Občana především zajímají informace týkající se samotného fungování úřadu. V Plzni je ziská v Informační kanceláři, která je umístěna v mázhauzu plzeňské radnice. Je určena všem, kteří si neví rady, kam a na koho se mají se svou záležitostí obrátit.

Podobné informace získá občan i na webových stránkách města. Ty základní jsou doplněny například o vývěsku obsahující vyhlášky a usnesení zastupitelstva. Rubrika Novinky či Aktuality přináší zprávy, jak název napovídá, aktuální.

Majitelé kabelových televizí mají možnost sledovat v pravidelných časech zpravodajství z radnice „Plzeň v kostce“. Od minulého roku je v mázhauzu radnice umístěna plazmová televize. Každý všední den jsou na obrazovce promítány pořady Plzeň v kostce (pořad kabelové televize), prezentační filmy nebo klipy o městě. Březen letošního roku přinesl pro občany města další novinku. Plazmová televize jim umožní sledovat jednání Zastupitelstva města Plzně. Přenos uvítají určitě nejen zdravotně postižení spoluobčané (jednání ZMP se koná v posledním patře historické budovy), ale i ostatní, kteří se pro omezenou kapacitu do sněmovního sálu nedostanou. Pětkrát ročně vychází Radniční listy.

Plzeňský magistrát se svými občany komunikuje i jiným způsobem. Park na přání je společným projektem Správy veřejného statku města Plzně (příspěvkové organizace), nevládní neziskové organizace Centrum pro komunitní práci Západní Čechy a je podporován příslušným městským obvodem, ve kterém park vzniká. Cílem je vytvořit park, který si naplánují a zrealizují lidé, kteří žijí v jeho okolí. Správa veřejného statku společně s představiteli jednotlivých městských obvodů vytipovala 5 míst, která by byla pro daný záměr nejvhodnější. O konečném výběru rozhodovali občané města Plzně. Největší zájem byl v sídlišti Košutka. Po skončení projektu v této lokalitě se začal budovat druhý Park na přání – na Doubravce. Na akci „Jak vidím Borský park“ participují nejen občané čtvrti Bory, kde se park nachází. Podstatou je zjistit, jak by změnili nebo upravili Borský park ti, kteří zde tráví svůj volný čas.

Také na vytvoření Programu rozvoje města Plzně se podílely různé instituce ve městě.

V průběhu března až května 2002 se uskutečnilo celkem jedenáct workshopů k jednotlivým tématům situační analýzy. Lze konstatovat, že se podařilo splnit hlavní cíl těchto workshopů, tzn. zapojit do spolupráce na programu odborníky a zájemce z odborných institucí a úřadů, podnikatele a neziskový sektor a zároveň najít shodu v popisu stavu města v jednotlivých oblastech analýzy. V průměru se každého workshopu zúčastnilo 23 osob.

Součástí analýzy byl Průzkum názorů veřejnosti zpracovaný firmou REDI, spol. s r.o. Z celkového počtu 2000 rozeslaných dotazníků se vrátilo 534, tedy přibližně 25 %. Z hlediska věku respondentů skupina ve věku 18 - 30 tvořila 16,85%, skupina ve věku 31 - 45 tvořila 17,98%, u skupiny ve věku 46 - 60 let činil podíl 31,28% a u skupiny nad 61 let byl podíl 33,89%.

Výsledky průzkumu byly pro Program rozvoje velmi důležité, neboť

názory veřejnosti jsou významným informačním zdrojem pro posouzení objektivních dat. Otázky v průzkumu byly zaměřeny na hodnocení kvality služeb z nejrůznějších oblastí života města např. z oblasti bydlení, životního prostředí, dopravy, sociální i technické vybavenosti. Část otázek byla věnována i hodnocení činnosti práce správy města a městských obvodů.

Zdeňka Kubalová
Magistrát města Plzně

Vztah mezi rozpočtem obce a komunikací obecního úřadu s občany

Úvodem bych si dovolila zdůraznit některé pojmy, které jsou pro mnohé z vás naprostou samozřejmostí. Z vlastní zkušenosti však vím, že nejen řadový občan, ale i mnohý novinář si je často plete.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.

Občanem je státní občan České republiky, který má trvalý pobyt v dané obci.

Samostatná působnost obce (tj. *samospráva*) – patří do ní spravování záležitostí, které jsou v zájmu obce a jejích občanů, pokud nejsou zákonem svěřeny krajům nebo pokud nejde o výkon přenesené působnosti, a dále záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zvláštní zákon.

Přenesená působnost znamená výkon státní správy ve věcech, které stanoví zákon.

Zastupitelstvo je vrcholným, neboli nejvyšším orgánem obce, jehož členové jsou voleni podle zvláštního zákona občany obce s trvalým bydlištěm v daném místě. Rovněž zastupitel musí mít trvalé bydliště v dané obci, kterou zastupuje.

Zastupitelstvo volí starostu a místostarosty, volí další členy rady a zřizuje *výbory* jako své kontrolní a poradní orgány. V čele zastupitelstva je *starosta*.

Rada je výkonným orgánem obce a rozhoduje ve všech záležitostech, které nejsou zákonem nebo jiným předpisem vyhrazeny zastupitelstvu nebo nejsou zákonem nebo jiným předpisem vyhrazeny jinému orgánu obce, anebo nevyhradilo – li si je k rozhodnutí zastupitelstvo. *Starosta* zejména řídí zastupitelstvo a radu obce, svolává jejich jednání, podepisuje jejich usnesení a plní úkoly starosty obce ve věcech svěřených do působnosti obce, zákonem nebo jiným právním předpisem.

Úřad obecně tvoří starosta, místostarosta, tajemník a další zaměstnanci obce. Úřad plní úkoly obce v přenesené působnosti, není – li zákonem nebo jiným předpisem stanoveno jinak. Obecně se úřad dále člení na odbory, které se mohou členit na oddělení. Úřad dále pomáhá radě a zastupitelstvu v zabezpečování samostatné působnosti a plní úkoly, které mu zastupitelstvo nebo rada uložily. Pomáhá výborům zastupitelstva a komisím rady v jejich činnosti.

Zatímco jednání rady jsou veřejnosti nepřístupná, zasedání zastupitelstva je přístupné každému občanovi, který má trvalé bydliště na území obce (samosprávného celku).

Toto je tedy jedna z možností, jak se může občan dostat k informacím bezprostředně po projednání toho kterého problému.

Samozřejmostí pak je zveřejnění veškerých usnesení na informačním serveru.

Úředník je zaměstnancem obce a zároveň jakýmsi článkem mezi politikem a občanem. Mnohdy je pojem „úředník“ zaměňován s pojmem „politik“, či naopak a není tomu výjimkou ani v médiích.

Hlavní rozdíl jsem se snažila vysvětlit ve svém úvodu, ale pokud tento problém chceme vyjádřit velmi stručně: úředník je zaměstnancem, který je obsazen na své místo na základě výběrového řízení, kdežto politik je volen vždy na nastávající volební období.

Jaký je vztah: politik – úředník – občan?

Tato otázka jistě není jednoduchá a záleží na spoustě okolností. Základním předpokladem fungujícího aparátu je komunikace. Zatímco komunikace mezi politikem a úředníkem je základem správné a zdravé funkce úřadu, komunikace mezi politikem a občanem nebo mezi úředníkem a občanem je poněkud složitější, ale rozhodně není a ani nesmí být neřešitelná. Jistě vždy záleží na

přístupu obou stran a schopnosti přizpůsobit se druhému. Od úředníka se předpokládá určitá odbornost v oblasti, v níž se pohybuje, od politika celkový přehled a nadhled v řešení problémů. Od občana se očekává určitá vstřícnost a schopnost základní komunikace.

V praxi to znamená, že pokud občan cítí potřebu řešit nějaký problém, má jistě několik možností. Jak je známo, někteří dávají přednost raději telefonátu, někdo raději úřad navštíví osobně. V současné době stále obecně platí, že požadavky a různé náměty se řeší především na základě písemného požadavku. Z řad občanů tak např. mohou vzniknout požadavky, které přes politika dostane za úkol úředník splnit a následně občana informovat.

Jednou z věcí, které, jak je známo, občany snad nejvíce zajímají, je *rozpočet* obce, a to především jeho financování.

Rozpočet obce je věcí veřejnou a každý občan má nárok se s ním seznámit.

Povinností úřadu je tuto záležitost zajišťovat. Občan má nárok vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce, rovněž má nárok nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy.

Sestava rozpočtu Magistrátu města Plzně i městských obvodů musí probíhat tak, aby rozpočet na následující rok byl jako celek projednán a schválen zastupitelstvem do konce roku předcházejícího.

Základní formou informovanosti občana mimo výše uvedené je tzv. úřední deska, která je umístěna na veřejně přístupném místě. Kromě toho jsou tyto informace zveřejňovány např. ve zpravodaji, který je buď přímo distribuován občanům na místo trvalého bydliště, nebo je k dispozici v budově úřadu. Dále už samozřejmě záleží na občanovi samotném, zda má nebo nemá o tyto záležitosti zájem.

Pro porovnání uvádím příjmy / výdaje města a příjmy/výdaje městského obvodu (obecně):

Příjmy města tvoří:

- výnosy z daní
- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv
- příjmy z výsledků vlastní hospodářské činnosti
- příjmy z činnosti organizací zřízených městem
- výnosy místních daní a poplatků
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonu státní správy a příjmy z vybraných pokut uložených podle zvláštních předpisů
- dotace ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje, státních fondů a zahraničních fondů a grantů
- podíl státního příspěvku na částečnou úhradu nákladů výkonu přenesené působnosti
- prostředky získané správní činností orgánů státní správy, např. jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních předpisů příjmem obce, a to včetně příjmů z blokových pokut uložených městskou policií
- peněžité dary, výnosy sbírek a loterií a jiné nahodilé příjmy

Zdrojem financování města jsou dále úvěry, půjčky, návratné finanční výpomoci, prostředky vlastních účelových fondů a též dary a dotace poskytnuté městu s účelovým určením pro městské obvody nebo jiné organizační složky města.

Z rozpočtu města se hradí výdaje k plnění povinností daných zákonem v rozsahu činností vymezených Statutem nebo jinými vnitřními pravidly v celoměstském zájmu, a to zejména:

- výdaje spojené s rozvojem města a zabezpečováním jeho aktivního života
- výdaje spojené s výkonem veřejné správy
- výdaje spojené s péčí o vlastní majetek – výdaje na činnost organizací zřízených městem v rozsahu jejich zřizovacích listin
- závazky vyplývající ze smluvních vztahů uzavřených jménem města
- splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných finančních výpomocí včetně úroků z nich

- finanční dary, příspěvky, výpomoci a příspěvky na sociální a jiné humanitární účely na základě usnesení rady nebo zastupitelstva.

Čtvrtletně vydává Městský obvod Plzeň 3 zpravodaj – tzv. „Trojku“, kde jsou zveřejňovány různé informace a zajímavosti, které občany, žijící v tomto obvodu, nejvíce zajímají. Pro zajímavost uvádím, že náš obvod je největším v našem městě. Rovněž náš odbor, majetkový, pravidelně přispívá svým článkem do tohoto zpravodaje. Na ukázkou uvádím článek, který byl otištěn v září loňského roku :

Ing. Zdeňka Anýžová, ÚMO Plzeň 3

Komunikace pracovníka veřejné správy

Komunikace je základním nástrojem veřejné správy. Úředníci a politici používají při interakci s občany různé komunikační strategie. Výběr způsobů interakce s občany je ovlivněn objektivními podmínkami, v nichž starostové, hejtmani, zastupitelé a úředníci působí.

Komunikace má pro pracovníky veřejné správy základní význam. Je neoddelitelnou součástí správních procesů. Na jedné straně přináší informace nezbytné pro objektivní posouzení řešených problémů a pro správné rozhodnutí o nich. Na straně druhé je základním prostředkem prosazování rozhodnutí, ovlivňování a organizování občanů. Komunikace má pro veřejnou správu také kvantitativní význam. Odborníci odhadují, že při řídicí a správní činnosti tráví manažeři více než dvě třetiny času aktivitami, které souvisejí se sdělováním informací.

Obtíže komunikace ve veřejné správě

Současná komunikační praxe mezi správními úředníky a občany je rozporuplná a různorodá. Brání se jednoduchým a jednoznačným popisům a hodnocením. Formulovat doporučení o způsobu komunikačního působení bez ohledu na konkrétní situaci je nemožné a k praktickému využití nesmyslné.

Základní rozpor veřejné správy

Správa veřejných věcí je demokratická. O veřejných věcech nemůže starosta nebo správní úředník rozhodovat sám, je závislý také na rozhodnutích ostatních lidí v okolí. **Veřejná správa** - má-li být skutečně správou veřejnou - **by měla spíše podporovat a podněcovat** občanské aktivity v obcích, městech a tegionech. Na druhé straně správa veřejného života v podmínkách rozvinuté občanské kontroly a v podmínkách, kdy se na veřejnosti snaží uplatnit stejně mocní reprezentanti různých zájmů, se stává velmi obtížným úkolem.

Interakce úředníka a občana

Je třeba nenechat se odradit prvními neúspěchy při komunikaci s občany. Komunikace ve veřejné správě je velmi složitý a vnitřně rozporuplný proces. Protože komunikace s občany musí reagovat na různé situace, měla by být velmi různorodá a variabilní. Je tedy dobré používat všechny dostupné komunikační technologie a způsoby. Každým z nich lze dosáhnout jiných cílů, jsou vhodné pro různé situace. Rozporuplná povaha správních procesů vyžaduje velkou variabilitu způsobů předávání informací.

Chování správních úřadů a jejich úředníků při kontaktu s občany, výběr správného způsobu sdělování závisí do značné míry na aktivitách a postojích občanů ve veřejném životě. Z chování občanů vyplývá, že existují různé formy vzájemného působení mezi správním úředníkem a občanem při výkonu veřejné správy. Existují tři základní typy těchto interakcí: direktivní, servisní a asociační. Ke každému způsobu interakce se váží odlišné cíle správní organizace a také různé občanské chování.

Direktivní působení úřadu

Cílem takové veřejné správy je především sociální kontrola a upevnění pořádku ve společnosti. Komunikace s občany slouží především k předávání instrukcí od politických vůdců a veřejných autorit, je svázána řadou pravidel a nařízení, formulářů a úředních hodin.

Servisní působení úřadu

Poptávka po veřejných službách, kterou vytvářejí sami občané, a jejich nabídka jsou propojeny. Vztahy mezi úřadem a občany jsou neustále vyrovnané a přizpůsobovány na základě konkrétních a přesných informací. Uvedený typ působení veřejné správy proto vyžaduje informační systém, který by monitoroval situaci v obci, městě nebo regionu.

Asociační působení úřadu

Při asociačním vzájemném působení se spojují dílčí skupiny veřejnosti s úředníky a správními orgány pomocí podobných nebo shodných normativních závazků, společně sdílených hodnot a přesvědčení. Zájmy a přání občanů jsou relativně svobodné a v zásadě uspokojované. Úředníci mají sloužit potřebám občanů, případně potřebám veřejné správy a občanů. Veřejná správa koordinuje, pomáhá vyjasňovat problémy veřejného zájmu. Vztahy mezi oběma stranami jsou otevřené a vzájemné. Asociační působení úřadu předpokládá **vytvoření většího počtu aktivních skupin veřejnosti**, které prosazují své zájmy a vyvíjejí vliv na ostatní veřejnost.

Komunikační bariéry

Jednou z nejpotřebnějších a nejzákladnějších komunikačních strategií, kterou správní úředníci v kontaktech s občany využívají, je **odstraňování a předcházení nedorozumění**. Dorozumění mezi lidmi, zejména při prvních setkáních a na počátečních schůzkách, není samozřejmou věcí. Existuje řada rozdílů mezi lidmi a ty jsou způsobeny celou řadou okolností, které jsou povahy kulturní a vzdělanostní, souvisejí s pozicí člověka ve společnosti, se životní situací, ve které se nachází. Závisí také na psychickém stavu jednotlivých lidí, na jejich věku či pohlaví. Uvedené rozdíly mezi lidmi tvoří faktory způsobující porušení komunikace a nesplnění jejího základního cíle, tj. dorozumění. Těmto faktorům se říká komunikační bariéry.

Mezi komunikační bariéry patří :

- výběrové vnímání, při kterém je zdrojem bariéry příjemce sdělení. Znamená to, že příjemce obsah sdělení vidí, slyší a interpretuje v závislosti na svých potřebách, motivacích, předchozích zkušenostech a jiných osobnostních charakteristikách. Výběrové vnímání probíhá zpravidla jako nekontrolovaný, neuvědomovaný proces.
- emocionální stav, kdy zdrojem komunikační bariéry je opět příjemce sdělení. Interpretaci zpráv významně ovlivňují jeho aktuální pocity. Stejnou zprávu člověk často přijímá různě v závislosti na tom, zda momentálně prožívá radost a štěstí, nebo např. pocity úzkosti.
- jazyk - bariéra má svůj zdroj u mluvčího i příjemce. Slova mohou mít pro různé lidi různé významy. Z této skutečnosti vyplývá, že jazyk může být příčinou řady nedorozumění. Mezi nejvýznamnější faktory, které ovlivňují užívání jazyka, patří věk, vzdělání a kulturní základ aktérů komunikace.
- neverbální narážky - při interpersonální komunikaci je řeč vždy doprovázena mimikou a gesty, tedy řečí těla. Pokud mluvčí používá dva typy komunikačních prostředků současně, posiluje tím efektivnost předávání informací. Pokud jsou neverbální prostředky v rozporu s tím, co mluvčí říká, příjemce není schopen jednoznačně interpretovat význam sdělovaného a vytváří se komunikační bariéra, jejím zdrojem je mluvčí.

Prostředky odstraňování komunikačních bariér

K dosažení významové shody mezi aktéry komunikace a dále ke zvýšení efektivnosti komunikačního procesu tj. dosažení dorozumění jednodušším a ryhlejším způsobem, existuje několik možností :

- zpětná vazba - je charakterizována jako samostatný prvek komunikačního systému. Její univerzální funkce spočívá v tom, že teprve na základě odpovědi původního příjemce může původní mluvčí zjistit, zdali došlo k dorozumění. Na základě používání zpětné vazby je možné zahájit proces postupného zpřesňování a sladování komunikačních záměrů.
- aktivní odposlech - je prevencí proti nedorozuměním. Je to užitečná schopnost v běžném životě a profesionální nezbytnost pro manažery i jejich podřízené. Pro vedoucí pracovníky znamená poslech jednu z forem zpětné vazby, která zjišťuje názory podřízených a informace o důsledcích

rozhodnutí vedoucích. Aktivní poslech dále zvyšuje efektivitu vyjednávání a ovlivňování lidí, neboť vytváří delší čas pro tvorbu rozhodnutí.

- užití jednoduchého jazyka - větší jasnost a srozumitelnost sdělení pro příjemce může mluvčí ovlivnit volbou slov a stavbou vět.
- omezení emocí - stává se aktuální, kdy si pracovník při vedení rozhovoru uvědomí, že jedná v rozrušení. Potom je vhodné komunikaci přerušit, tím se vyhnout nesprávné komunikaci při sdělení a následně i špatnému rozhodnutí.
- předjednání - je vhodné provést neformálně před důležitým rozhodnutím. Odhalí se tak možné rozpory a nejasnosti v interpretaci posluchačů.

Komunikace ve veřejné správě je specifická tím, že je nutné zvládnout spolupráci pracovníků v úřadu samotném, ale zároveň, pokud možno perfektně, zvládnout odbornou i psychologickou práci s občany i ostatními účastníky, kteří se jednak podílejí na chodu úřadu a kteří očekávají řešení svých zájmů. Vztah občana k úřadu je minimálně takový, že má právo jednat s úřadem jako rovný s rovným a vyžadovat od úřadu solidní pracovní výsledky. Úřad má plnit zadané úkoly efektivně a má právo prezentovat dobré výsledky před veřejností. Je velká škoda, když poctivá práce úředníka ztroskotá na špatné komunikaci, na podcenění důležitosti komunikace.

*Ing. Josef Jirků
MěÚ Třeboň*

Zvláštnosti komunikace s veřejností

Stavební úřad na úrovni pověřeného obecního úřadu

Stavební úřad na úrovni pověřeného obecního úřadu města s menším počtem obyvatel má řadu specifíků, které mají vliv na komunikaci s veřejností. Jednou z nich je skutečnost, vyplývající z omezeného počtu pracovníků úřadu, kdy příslušný odbor většinou nevykonává pouze činnost stavebního úřadu, ale zároveň funguje jako příslušný vodoprávní úřad a orgán ochrany přírody. Rovněž na území obce pravděpodobně zajišťuje funkci silničního správního úřadu pro místní komunikace. Mimo tyto činnosti, které se týkají přenesených pravomocí pak ještě přichází požadavky na zajištění úkolů spojených s provozem obce. Z tohoto pak vyplývá objem práce, když průměrně až 60% ze spisové agendy celého úřadu připadá na odbor výstavby. Toto vše pak klade zvýšené nároky na pracovníky těchto úřadů.

Při naplňování dílce zákona je nevyhnutelná komunikace s veřejností, kterou lze rozdělit do několika okruhů:

- 1) Občan se rozhodl stavět nebo provádět jinou stavební činnost v souladu se stavebním zákonem a je nucen zajistit si příslušná povolení.
- 2) Občan se rozhodl stavět případně provádět jiné skutečnosti dotýkající se stavebního řádu a nedbá stavebního zákona.
- 3) Občan je majitelem nemovitosti a z nějakého důvodu se dostává do rozporu se stavebním zákonem (např. nezajišťuje její údržbu, neuzivá stavbu k účelu ke kterému byla povolena).
- 4) Občan je již v rozporu se stavebním zákonem a měl by být příslušně potrestán.
- 5) Občan se stal účastníkem řízení vedeného stavebním úřadem a to pasivním, když nemá zájem ovlivnit výsledné rozhodnutí nebo aktivním, když je na rozhodnutí zainteresován a má snahu konečné rozhodnutí ovlivnit.
- 6) Možnost veřejnosti podílet se na územním plánování

Nejsnáze probíhá komunikace s veřejností v prvním případě, kdy se snaží občan naplnit literu zákona a jeho záměr není v rozporu s územním plánem příslušné obce a splňuje obecně technické podmínky pro výstavbu. Zde stačí příslušná odbornost pracovníka stavebního úřadu, aby správně formuloval požadavky na občana – stavebníka, upřesnil rozsah těchto požadavků dle specifických podmínek. V tomto okamžiku je důležité neopomenout některé skutečnosti a ověřit si, že stavebníkovi je zřejmé, co je po něm

požadováno. Předchází se tak dodatečnému doplňování podkladů řízení a nespokojenosti občana s činností úřadu v tomto směru. Po doložení všech požadovaných dokladů pak následuje příslušné řízení, které se řídí kromě stavebním zákonem také správním řádem a je zakončené rozhodnutím. Je vhodné stavebníka neznalého věci informovat o průběhu příslušného řízení a jeho důvodech, aby byl zřejmý postup stavebního úřadu. Je to například důležité v případech, kdy předchází stavebnímu povolení rozhodnutí o umístění stavby nebo naopak je využito možnosti sloučení těchto řízení dohromady. Výsledným efektem této činnosti je pak spokojený občan, který obdržel požadované rozhodnutí, například stavební povolení.

V druhém případě již komunikace bývá horší a mohou se vyskytnout dvě možnosti. Možnost první, že občan, který zahájil stavbu bez příslušného povolení, toto učinil z neznalosti nebo se rozhodne po výzvě státního stavebního dohledu respektovat stavební zákon a stavbu zastaví, popřípadě odstraní sám. Dále lze pak postupovat obdobně jako v prvním případě.

Možnost druhá, že občan se rozhodne bojkotovat stavební úřad. Nyní je povinnost stavebního úřadu rozhodnout o zastavení stavby a v příslušném řízení vedeném z vlastního podnětu prověřit, zda stavba půjde dodatečně povolit nebo bude muset být odstraněna. Nezačne-li stavebník spolupracovat a respektovat požadavky stavebního úřadu končí řízení rozhodnutím o odstranění stavby. Tento příklad komunikace stavebního úřadu s veřejností klade větší nároky na pracovníky úřadu při ústním jednání s občanem porušujícím stavební zákon.

Ve třetím případě se jedná o činnost stavebního úřadu ve věci státního stavebního dohledu, kdy je záměrem stavebního zákona, aby bylo mimo jiné dohlíženo na stav staveb a iniciována jejich údržba a dodržování stavebního zákona. Zde je nejdříve možné formou výzvy upozornit majitele nemovitosti, jaké závady na jeho nemovitosti je nutno odstranit, popřípadě jaká opatření má učinit nebo jaké činnosti má zanechat. Výzva může být učiněna ústně a následně písemnou formou. Zde je důležitá odbornost příslušného pracovníka, aby správně posoudil v případě závažného stavu nemovitosti rozsah požadovaných prací nebo jaké činnosti se neslučují s užíváním dané stavby.

Jednou z dalších možností, kdy občan přichází do styku se stavebním úřadem, označenou v této práci jako pátou, je okamžik, kdy se stane účastníkem řízení vedeného stavebním úřadem. Může to být například skutečnost, že se soused rozhodl přistavět patro nebo že majitel sousedního pozemku se rozhodl dát se na podnikání a chtěl by si postavit autodílnu. V prvním případě se většinou jedná o bezproblémové stavební řízení. Ve druhém případě se již občan může domnívat, že bude nepřiměřeně narušeno jeho soukromí a začne pátrat, jak stavbě zabránit. Nyní si připomene, že existuje stavební úřad, který ho otravoval, když sám stavěl garáž a zjistí, že vlastně tato instituce není tak nepotřebná a dožaduje se zamítavého rozhodnutí ve věci využití sousedního pozemku. Nyní je na pracovnících stavebního úřadu, aby odborně posoudili všechny souvislosti, při ústních jednáních vysvětlili všechny aspekty a na závěr dokázali řádně odůvodnit své rozhodnutí tak, aby veřejnost přesvědčili o správnosti svého jednání.

Jako poslední okruh komunikace s veřejností je možnost veřejnosti podílet se na územním plánování. Kdy má občan možnost podílet se na projednávání územního plánu nebo jeho změny. Má možnost nahlížet do územně plánovací dokumentace zda je respektována. Má možnost iniciovat její změny. Vlastní projednávání územně plánovací dokumentace však nyní na podkladě žádosti příslušné obce zajišťuje úřad s rozšířenou pravomocí.

Daří-li se naplňovat stavebnímu úřadu své poslání odráží se to na příslušném správním území, vzhledu zástavby a důvěře veřejnosti v jeho činnost.

*Josef Louda
MěÚ Spálené Poříčí*